

Södertörns högskola | Institutionen för kultur och kommunikation
Kandidatuppsats 15 hp | Medie- och kommunikationsvetenskap |
Höstterminen 2010

Stålhättor i plenisalen

– Hur nyhetspressen hanterat

Sverigedemokraternas inträde i Riksdagen som
en ikonisk händelse.

Av: Erika Loman
Handledare: Lars Lundgren

Abstract

Södertörns Högskola
C-Uppsats i Medie- och kommunikationsvetenskap
HT 2010
Titel: Stålhättor i plenisalen – Hur nyhetspressen hanterat Sverigedemokraternas inträde i Riksdagen som en ikonisk händelse
Författare: Erika Loman
Handledare: Lars Lundgren
Sökord: Sverigedemokraterna, ikonisk händelse, nyhetspress, kritisk diskursanalys.

Sammanfattning

Genom denna studie har jag ämnat att analysera hur svensk nyhetspress gett uttryck för en ikonisk händelse i hanteringen av Sverigedemokraterna i samband med att dessa blev invalda i Riksdagen hösten 2010. Syftet med studien har varit att utifrån mina teoretiska utgångspunkter se vad en ikonisk händelse betyder i nyhetspressens rapportering kring Sverigedemokraterna i samband med valet och en tid efter detta.

Utgångspunkterna i studien har utgjorts av teorier med fokus på tendenser i hur media skildrar betydande händelser, samt det kollektiva minnet. Den mest grundläggande teorin i studien har utgjorts av Patricia Leavys ”Iconic Events”, då pressens hantering av denna händelse som ikonisk är det jag studerat. Denna teori har även haft stor inverkan på denna undersöknings frågeställningar, metod och val av material.

För att studera detta har jag genomfört ideologikritiska diskursanalyser på sex artiklar. Denna metod liknar den Leavy använt sig av i sina analyser av den ikoniska händelsens uttryck i pressen.

De sex artiklarna som analyserats i denna uppsats är hämtade från Aftonbladet, Expressen och Dagens Nyheter, vilka utgör tre av Sveriges största nyhetstidningar.

Resultatet av genomförda analyser har sedan antagit en form av tre tidsbundna kategorier vilka består av *Valdagen*, *Dagen efter valet* och *En tid efter valet*. Utifrån dessa tre kategorier har jag sedan analyserat och resonerat kring vad den ikoniska händelsens närvaro i de utvalda artiklarna innebär. I dessa resonemang behandlar jag bland annat hur vissa av de utvalda artiklarna uttrycker en skam till följd av en nationell identitetskris som uppstår när SD, som tilldelats en roll som *de onda* blir en del av den svenska identiteten.

Innehåll

1. Inledning och problemformulering.....	5
2. Syftebeskrivning och frågeställning.....	7
3. Disposition.....	8
4. Bakgrund.....	10
4.1. Sverigedemokraterna.....	10
4.2. Vi och dom – tidigare forskning.....	11
5. Teoretiska utgångspunkter.....	13
5.1. Mediehändelser.....	13
5.2. Ikoniska händelser.....	15
5.2.1. <i>Hyperrepresentation</i>	17
5.2.2. <i>Politisering</i>	10
5.2.3. <i>Kommersialisering</i>	21
5.3. Kulturellt minne.....	22
5.4. Sammanfattning.....	23
6. Metod och urval.....	26
6.1. Ideologikritisk diskursanalys.....	26
6.2. Tillvägagångssätt.....	28
6.2.1. <i>Tolkningsschema</i>	28
6.3. Urval.....	30
6.3.1 <i>Urval under kategorin ”hyperrepresentation”</i>	31
6.3.2 <i>Urval under kategorin ”politisering”</i>	32
6.3.3 <i>Urval under kategorin ”kommersialisering”</i>	33
7. Analys och Resultat.....	34
7.1. Valdagen	34
7.2. Dagen efter valet.....	37

7.3. En tid efter valet.....	39
7.4. Sammanfattning och Slutsatser.....	42
8. Slutdiskussion.....	45
9. Referenser.....	47
9.1. Tryckta referenser.....	47
9.2. Otryckta referenser.....	47
9.3 Analyserat material.....	48

1. Inledning och problemformulering

Inför riksdagsvalet 2010 hade en trend synts i övriga Europa, där partier med fokus på minskad invandring och mer homogen nationell identitet börjat bryta mark.¹ Innan detta val hade dock den högerpopulistiska och främlingsfientliga våg som dragit fram i övriga Europa inte haft någon större inverkan på svensk rikspolitik.

Rapporteringen och debatterna kring Sverigedemokraterna (vilka jag i denna uppsats fortsättningsvis kommer att benämna som SD) har varit omfattande och resulterat i många löpsedlar och rubriker. Debatterna har bland annat handlat om mediernas roll och ansvar, om huruvida SD ska ges utrymme i media och på så sätt tilldelas en röst eller om de ska tigas ihjäl.² Partiet har dock i många fall blockerats och nekats en medial röst, genom att bland annat inte få delta i TV- och radiodebatter. På detta sätt har partiet blivit mer omskrivna än tillskrivna en plats i medierna och debatten.

Valet 2010 hände det som många inte trodde var möjligt i Sverige: ett främlingsfientligt och nationalistiskt parti röstades in i Riksdagen. Detta faktum tvingade allmänheten och media att ta ställning till SD och valet, som redan i samma stund det ägde rum beskrevs som ikoniskt och historiskt unikt.

Mot denna bakgrund kan man förstå att medierna ställts inför en ny situation då den främlingsfientlighet som tidigare var avlägsen och inte krävde en hantering nu är påtaglig och närvarande.

Utifrån detta har jag i denna studie undersökt hur tre av de största nyhetstidningarna i Sverige hanterat SDs inträde i Riksdagen som en ikonisk händelse. Detta resonemang utgår från Patricia Leavys teori om ikoniska händelser vilken kartlägger tendenser i amerikansk nyhetspress hantering av betydande nationella händelser.³ Utifrån denna aspekt har jag kunnat peka på SDs inträde i Riksdagen som en betydande händelse, samt vad nyhetspressens representation av händelsen uttrycker i form av bland annat nyorientering i det nya politiska klimat som uppstått .

Förutom Leavys teori har andra teoretiska utgångspunkter med fokus på mediehändelser använts i denna studie i syfte att vidga analyserna och förståelsen av SDs inträde i

---

1 Vasabladet. *Högerpopulismen drar över Europa*. Tillgänglig på: <http://www.vasabladet.fi/story/?linkid=127011> Hämtad 2010-11-03.

2 Dagens Nyheter. *Svenska medier leker på Sverigedemokraternas villkor*. Tillgänglig på: <http://www.dn.se/debatt/svenska-medier-leker-pa-sverigedemokraternas-villkor-1.978669> (2009-10-21). Hämtad 2010-10-12.

3 Leavy, Patricia. *Iconic Events. Media, Politics, and Power in Retelling History*. (Lexington Books 2007).

riksdagen som mediehändelse.

Samtliga av de teorier jag använt för att förstå en ikonisk/mediehändelses betydelse i detta fall tenderar dock att vara begränsade då endast de mest storslagna händelsernas representation i media behandlas i dessa. Detta sker genom till exempel krigs-skildringar, rapportering av terrorattacker och kungabröllop. Dessutom behandlar dessa teorier hur den nationella identiteten stärks genom ett utomstående hot, dock sällan hur den nationella identiteten påverkas när ett hot kommer inifrån den egna nationen. Jag menar att detta är något som hämmar och till och med förringar andra typer av mediehändelser och betydelsen av dessa. Då den händelse jag här ska analysera inte direkt liknar de händelser som tas upp i teorier med fokus på mediehändelser är denna studie inte endast en analys av just denna specifika mediehändelse, utan även ett sätt att peka på denna inskränkning i dessa teorier och problematiken med detta.

2. Syftebeskrivning och frågeställning

Valet 2010 blev en bekräftelse och kröning av SD som politiskt parti då de på demokratisk väg röstades in i den svenska Riksdagen. Syftet med denna uppsats är således att förstå hur och varför tre svenska nyhetstidningar hanterat SD i samband med valet och deras inträde i Riksdagen som en ikonisk händelse.

Valet att studera nyhetspressen under just denna tid ligger i att invalet av SD i Riksdagen tvingat nyhetspressen till ett ställningstagande och hantering av partiet, vilket man tidigare till viss del kunnat undvika.

För att analysera hur pressen hanterat SD i samband med och efter valet kommer jag att studera detta som en händelse. Med detta menar jag att SDs inträde i Riksdagen kommer att behandlas i termer av en mediehändelse.

Med utgångspunkt i detta avser jag att undersöka på vilket sätt denna händelse kan studeras som en *ikonisk händelse* utifrån Patricia Leavys bok ”Iconic Events”. För att en händelse ska bli ikonisk menar Leavy att den ofta genomgår en process som består av tre faser.⁴

Genom dessa tre faser kommer en kategorisering av den händelse som här ska studeras att göras för att på ett tydligt sätt kunna peka på den ikoniska händelsens närvaro i rapporteringen av händelsen.

Den första fasen i denna process är en *hyperrepresentation* då händelsen har en hög representation i medierna med påföljd att de journalister som rapporterar händelsen tenderar att kliva ur sina journalistroller och bli mer personliga.

Den andra fasen som är *politisering* kan man ofta se när andra aktörer diskuterar och kommenterar händelsen med syftet att styrka sin egen ståndpunkt eller agenda. Händelsen används alltså då av andra aktörer som en slags hävstång för sin egna politiska agenda.

Den tredje och sista fasen i processen är en *kommersialisering* vilken tar sig uttryck genom att händelsen efterföljs av ett populärkulturellt eller kommersiellt efterspel. Händelsen behandlas då genom till exempel komik eller merchandise.

Dessa tre faser kommer jag att redogöra mer för under rubriken *Teoretiska utgångspunkter*.

Jag vill här påpeka att det inte på något sätt ligger i mitt intresse att i denna studie ta parti för någon politisk sida eller att moralisera kring SD som parti. Mitt syfte med studien stannar vid att analysera hur SDs framgång i valet har hanterats av svensk nyhetspress och

---

4 Leavy, Patricia. (2007). Sid 63, 107 och 149.

hur detta kan tolkas.

Med hjälp av Patricia Leavys tre faser i den ikoniska händelsens process åsyftar jag således att förstå hur nyhetspressen hanterat SD och dessas intåg i Sveriges riksdag.

Frågeställning:

1. Hur kan en hyperrepresentation ses i pressens rapportering kring ämnet SD?
2. Hur kan en politisering utrönas i pressen genom uttalanden knutna till SD?
3. Hur tar sig en kommersialisering uttryck i pressens hantering av SD efter valet?

3. Disposition

Inledningsvis kommer jag i denna uppsats att ge en *bakgrund* kring SD, genom att redogöra för dessas historia, politik och annan fakta som är relevant i denna studie. Även en rubrik som tar upp *tidigare forskning* på ämnet *vi och dom* står att finna då detta perspektiv utgör en del av denna studie.

Detta följs sedan upp av en redogörelse för de *teoretiska utgångspunkter* som använts i denna studie. Tre teorier rörande mediehändelser och kollektivt minne kommer att tas upp här, vilka jag kommer att diskutera i relation till varandra och uppsatsen.

Metod för hur urvalet av material gjorts och analyserats kommer sedan att presenteras. Detta görs genom en redogörelse för den ideologikritiska diskursanalys som använts för att analysera materialet och hur de teoretiska utgångspunkterna inverkat på urvalsprocessen.

Avslutningsvis följer en redovisning av *resultat* och en *slutdiskussion*. Här kommer alltså slutsatser och studiens relevans i relation till de teoretiska utgångspunkterna att diskuteras.

4. Bakgrund

Jag kommer under denna rubrik att ge en kort redogörelse för SDs historia och politiska ståndpunkter samt annan fakta som rör partiet och är relevant för denna studie under den första rubriken. Under rubriken ”vi och dom – tidigare forskning” följer sedan en kort redogörelse för tidigare forskning med fokus på vi och dom-perspektiv. Detta då ett sådant perspektiv utgör en del av denna studie och är en intressant aspekt i mina analyser av nyhetspressens hantering av SD.

4.1. Sverigedemokraterna

SD är ett, enligt de själva *demokratiskt nationalistiskt parti*⁵, som bildades i Stockholm 1988. Partiet grundades av ledande personer från organisationerna Nordiska rikspartiet, Bevara Sverige Svenskt samt Sverigepartiet, samtliga med ideologisk hemvist i främlingsfientlighet och med starkt nationalistiska ideal. SD har rönt stor uppmärksamhet för sin grund i dessa uttalat främlingsfientliga organisationer samt för att partiets grundare varit medlemmar i nazistiska organisationer som Waffen-SS och Hitlerjugend⁶. SD påbörjade en medveten förändring av sitt intryck under mitten av 1990-talet under nya partiordföranden och tidigare Centerpartisten Mikael Jansson, som drev en process för att utesluta partimedlemmar med öppet högerextrema profiler och ta in nya personer som kunde bidra till att ge partiet mer trovärdighet och ett rumsrent intryck.⁷

I riksdagsvalet 1998 samt europaparlamentsvalet 1999 rönnte SD stora framgångar, vilket har tillskrivits både den nya mer välstädade partiprofilen samt att sammanbrottet av det ideologiskt närliggande politiska partiet Ny Demokrati lämnade SD som enda rikstäckande högerpopulistiska parti.⁸

År 2001 uteslöts ett antal Sverigedemokrater vilka istället bildade det uttalat högerextrema partiet Nationaldemokraterna, efter detta skede ansåg sig SD slutligen ha genomfört sin nydaning av partiet genom att ha gjort upp med de extremistiska tendenserna

---

5 Sverigedemokraterna.se. *Info om Sverigedemokraterna*. Tillgänglig på: <http://sverigedemokraterna.se/info/> Hämtad 2010-10-12.

6 Sverigedemokraterna.de. *Sverigedemokraternas nazistiska förflutna*. Tillgänglig på: <http://www.sverigedemokraterna.de/sverigedemokraternas-nazistiska-forflutna/> Hämtad 2010-10-12. (OBS: kontrasida till Sverigedemokraternas hemsida).

7 Sverigedemokraterna.se. *Partiets historik i kronologisk ordning*. Tillgänglig på: <http://sverigedemokraterna.se/vart-parti/partiets-historik-i-kronologisk-ordning/> Hämtad 2010-12-30.

8 Expo.se. *Sverigedemokraterna i valet 1998*. Tillgänglig på: http://www.expo.se/2003/sverigedemokraterna-i-valet-1998_358.html (2003-04-19). Hämtad 2010-12-30.

inom partiet.⁹

År 2005 röstades Jimmie Åkesson fram som partiledare för partiet och har sedan dess suttit kvar på den posten. Sedan valet 2006 när SD med 2.93% (till skillnad från 2002 års val 1.4%¹⁰) närmade sig fyraprocentsspärren med stormsteg har dessa haft mer eller mindre konstant stor uppmärksamhet i medierna. I riksdagsvalet 2010 röstades partiet för första gången in i Riksdagen med 5.7%.

Vid Riksdagens invigning den 5:e oktober 2010 som ägde rum i Storkyrkan i Stockholm väckte SD stor uppståndelse när de valde att lämna kyrkan mitt under Biskop Eva Brunnes predikan. Tidpunkten för detta var då Brunne i slutet av sin predikan kom in på rasism och förkastade ett synsätt som *gör skillnad på människor*. I samband med detta talade hon även om den antirasism-demonstration som hållits kvällen innan på Sergels Torg.

Jimmie Åkessons kommentar om uppträdandet i Storkyrkan var senare: *Jag reste mig för att det handlade om demonstrationerna och det var så tydligt riktat mot oss som parti. Där deltog de som normalt kastar sten på oss. Jag kände mig oerhört kränkt av det. Jag tycker inte att predikstolen ska vara en politisk arena.*¹¹

4.2. Vi och dom – tidigare forskning

I denna uppsats kommer ett *vi* och *dom*-perspektiv att vara närvarande. Detta perspektiv tar sig uttryck genom bland annat Patricia Leavys teori om ikoniska händelser, då denne granskar hur nyhetspress värnar en nationell identitet genom att distanserar *vi* som de goda från *dom* som de onda.¹²

Detta perspektiv tar sig dessutom uttryck i denna studie genom den ideologikritiska diskursanalysen och Teun A. Van Dijks användning av denna analysmetod. Med detta åsyftar Van Dijk nämligen att peka på ett *vi* och *dom*-förhållande i nyhetspressens skildring av illegala flyktingar.¹³

---

9 Sverigedemokraterna.se. *Partiets historik i kronologisk ordning*. Tillgänglig på: <http://sverigedemokraterna.se/vart-parti/partiets-historik-i-kronologisk-ordning/> Hämtad 2010-12-30.

10 Sydsvenskan.se. *Sverigedemokraterna starkt framåt i Skåne*. Tillgänglig på: <http://www.sydsvenskan.se/omkretsen/article184542/Sverigedemokraterna-starkt-framat-i-Skane.html> (2006-09-17). Hämtad 2010-10-12.

11 Sydsvenskan.se. *Sverigedemokraterna lämnade Storkyrkan i protest*. Tillgänglig på: <http://www.sydsvenskan.se/sverige/article1257608/Kyrkobesok-inleder-riksdagsoppnande.html> (2010-10-05). Hämtad 2010-12-30.

12 Leavy, Patricia (2007), Sid 86-90.

13 van Dijk, Teun A. *New(s) racism: a discourse analytical approach*. Cottle, Simon (red.), *Ethnic Minorities and the Media*. (sid. 33-49). Milton Keynes, (Open University Press, 2000)

Studier av *vi* och *dom*-skildringar i medier förekommer inom flera olika traditioner. En tradition som dock fokuserar särskilt på dessa skildringar är den postkoloniala teorin. Inom denna teori studerar man nämligen hur västvärlden distanserar sig och utövar en auktoritet gentemot öst genom exempelvis medier. De som anses ha banat väg för denna teori är Frantz Fanon med boken ”The Wretched of the Earth” (1961) och Edward Saids ”Orientalism” (1978).¹⁴

Dessa tankar om ett *vi* och *dom*-perspektiv har alltså tidigare använts genom den postkoloniala forskningen och då främst tillämpats på väst- och östvärlden. Dock anser jag att detta perspektiv får en intressant vinkel vid en tillämpning på nyhetspressens distansering från SD.

Detta *vi* och *dom*-perspektiv är dock inte fokus i denna studie utan utgör endast en del av de teoretiska utgångspunkter jag använt mig av för att studera hur SDs inträde i Riksdagen har representerats som en ikonisk händelse i nyhetspressen.

---

14 Eriksson, Catharina och Baaz Eriksson, Maria. *Globaliseringens kulturer*. (Nya Doxa, 1999) Sid 25-26.

5. Teoretiska utgångspunkter

Under denna del kommer jag att redogöra för de teoretiska grunder vilka jag bygger min studie på. Fokus kommer att ligga på teorier kring medie/ikoniska händelser, vilket ger Daniel Dayans och Elihu Katzs ”Media Events” en näst intill självklar plats i detta avsnitt. Dock är det inte dessas bok om mediehändelser jag valt att utgå mest från i min studie, utan istället Patricia Leavys bok ”Iconic Events”. Jag kommer dock inleda denna del med en introduktion av Dayans och Katzs teori för att sedan diskutera Patricia Leavys ikoniska händelse vilket i sin tur leder till en reflektion kring Marita Sturkens kulturella minne. Avslutningsvis kommer jag att diskutera och redogöra för hur dessa teorier ska tillämpas i mina analyser.

5.1 Mediehändelser

Under denna rubrik kommer jag att ge en redogörelse för ”Media Events” av Daniel Dayan och Elihu Katz. Detta främst för att ge en introduktion och förståelse för hur en mediehändelse kan betraktas. Jag anser att en redogörelse för denna bok är viktig, nästan ett måste, i studier av mediehändelser då denna är en föregångare och klassiker inom ämnet. Detta underbyggs bland annat av att Patricia Leavy, som har utgjort det främsta teoretiska ramverket för denna studie, ett flertal gånger hänvisar till dessa i ”Iconic Events”. I denna del åsyftar jag alltså främst att ge en introduktion till mediehändelsen som ämne och som planerad ceremoniell händelse.

Inledningsvis vill jag, för att undvika förvirring och ge möjlighet att hålla isär begreppen, påpeka att Dayan och Katz benämner händelserna som är i fokus i deras studier som *Media Events* (benämns som mediehändelser i denna studie), medan Patricia Leavy använder sig av termen *Iconic Events* (benämns som ikoniska händelser i denna studie).

Dayan och Katz är, till skillnad från Leavy, mer intresserade av tv än press i sina studier av mediehändelser. Med detta följer även en åtskillnad mellan definitionen av mediehändelser då Dayan och Katz till största del studerar ceremoniella och välplanerade händelser som sänds i tv medan Leavy i regel studerar händelser med ett tydligt vålds- och överraskningsmoment som representeras i pressen. Detta fokus i teorin om mediehändelser fastställer Dayan och Katz redan i första raden i första kapitlet: *This book is about the*

festive viewing of television.¹⁵ Dessa menar att de ceremoniella och *festliga* tv-sändningarna uttrycker en idealiserad bild av samhället. Denna idealbild måste dock få stöd av både tittare och mediabolag för att kunna uttryckas. Dayan och Katz menar nämligen att det är upp till mediabolagen om händelsen ska representeras i form av mediehändelse eller inte. För att idealbilden som förmedlas genom den ceremoniella mediehändelsen ska kunna bekräftas och legitimeras krävs det sedan att tittarna tar emot händelsen som just en idealbild som man kollektivt strävar emot.¹⁶ Detta är alltså mediehändelsens avgränsning och betydelse enligt Dayan och Katzs teori.

Den kanske tydligaste gemensamma nämnaren mellan Patricia Leavy och Dayan och Katz är de tydliga strukturerna som de båda parterna analyserar mediehändelser utifrån. De sistnämndas struktur utgår dock ifrån de välplanerade och ceremoniella tv-händelser som de studerar, något som avspeglar sig i de tre kategorier¹⁷ som mediehändelser delats in i. Dessa tre kategorier har Dayan och Katz valt att kalla *tävling*, *erövring* och *kröning*.

Under kategorin som de kallar *tävling* kan man se stora sportevenemang som VM och OS men även politiska debatter. Under denna kategori platsar alltså främst sport och politik, kännetecknet är prestigefylld konkurrens och en ständig kamp för att utse mästarnas mästare.

Under *erövrings*-kategorin platsar händelser med en tydlig början och slut. Exempel på detta är månlandningen 1969 och påvens olika resor runtom i världen. Dessa händelser skildrar på ett storslaget sätt ögonblick av triumf.¹⁸

Slutligen består händelser under kategorin *kröning* av ceremonier. Under denna platsar till exempel bröllop, begravningar och galor som direktsänds i sin helhet.¹⁹ Ett exempel på detta är bröllopet mellan kronprinsessan Victoria och Daniel (Westling) som sändes i SVT sommaren 2010.

Dayan och Katz påpekar dock att inga av dessa kategorier utesluter varandra. En händelse kan alltså vara en kombination av en eller flera av de tre kategorierna. Detta är SDs framgång i valet 2010 ett explicit exempel på, då själva valet hör till fasen *tävling* medan

---

15 Dayan, Daniel och Katz, Elihu. *Media Events – The Live Broadcasting of History*. (Harvard University Press 1992). Sid 1.

16 Dayan, Daniel och Katz, Elihu (1992). Preface vii-ix.

17 Vilka Dayan och Katz benämner som *faser* men som jag fortsättningsvis kommer beteckna som kategorier då dessa inte är faser i en process eller liknande utan mer en klassificering eller stämpel som dessa tilldelat händelserna. Dessutom använder sig även Patricia Leavy av termen fas, vilket eventuellt skulle kunna förvirra läsaren av denna uppsats.

18 Dayan, Daniel och Katz, Elihu (1992). Sid 25-26.

19 Dayan, Daniel och Katz, Elihu (1992). Sid 26-27.

resultatet och framgången blev både en *erövring* och *kröning* för SD. Detta konstaterande väger tungt i varför jag valt att studera nyhetspressens hantering av SD i samband med och efter valet.

En annan likhet mellan Leavys och Dayan och Katzs teorier är att båda diskuterar hur mytbildningar och en idealiserad samhällsbild skapas i samband med mediehändelser. De båda teorierna är eniga i att ett behov tycks finnas hos medierna att tilldela de olika aktörerna i mediehändelsen olika roller och då framförallt utse en hjälte och en skurk i samband med ikoniska mediehändelser. Dayan och Katz menar att dessa roller syftar till att stärka det kollektiva minnet och genom en kollektiv enighet förtydliga den nationella identiteten.²⁰ Denna teori om händelsens betydelse för den nationella identiteten är något som är intressant att resonera kring i nyhetspressens hantering av SD. Detta då den distansering som gjorts från SD i nyhetspressen skulle kunna tolkas som ett sätt att försöka hålla SD från den nationella identiteten då de inte är en del av vår idealbild av samhället.

Nackdelen med Dayan och Katzs teorier om mediehändelser är dock att dessa analyser tenderar att stanna där bokpärmen slutar. Med detta menar jag att ”Media Events” inte i samma mån som ”Iconic Events” lämnar utrymme åt vidare tolkningar. Detta beror troligtvis på att dessa fokuserar på att kategorisera och definiera händelserna i sig medan Patricia Leavy istället ägnar sig åt definitioner av den process hon menar att en ikonisk händelse genomgår. Att kategorisera den process en händelse genomgår istället för att kategorisera själva händelsen lämnar mer utrymme åt definitionen av händelsen och dess betydelse. Detta menar jag ligger i att en analys av en händelses processen ger verktyg och möjlighet att resonera kring händelsens betydelse och definition. Vid en kategorisering av händelsen är min mening att sökandet efter en förståelse för händelsens representation i nyhetspressen inte blir en lika naturlig del av analysen då en definiering av händelsen till viss del *läser* analysen.

Dessa resonemang kring en mediehändelses process och betydelse ska jag nu redogöra för här nedan genom Leavys teori om ikoniska händelser.

5.2 Ikoniska händelser

I Patricia Leavys bok ”Iconic Events” där hon bland annat analyserar den amerikanska nyhetspressens skildringar av historiska och ikoniska händelser, menar hon att de flesta

---

²⁰ Dayan, Daniel och Katz, Elihu (1992). Sid 27-29.

historiska händelser för att till slut bli ikoniska genomgår en tredelad process. Dessa tre processer benämner Leavy som *The Represented Event*, *The Representational Event* och *Iconic Events in Popular Culture*.²¹ Dock har jag i översättningen av beteckningarna på dessa faser valt att förkorta dem till *hyperrepresentation*, *politisering* och *kommersialisering* för en smidigare användning av dessa i den löpande texten.

Under hyperrepresentationen, som utgör den första fasen i denna process, tilldelas en händelse som anses ha högt nyhetsvärde en stor plats i media i anknytning till att händelsen äger rum. Den andra fasen består av en politisering då händelsen används för att legitimera politiska utspel. Slutligen utgörs den tredje och sista fasen av en kommersialisering av händelsen genom till exempel filmatiseringar.²² Dessa tre faser kommer jag att redogöra mer ingående för senare under denna del då de kommer att utgöra en stor del av min studie. Detta då de är en del av min frågeställning och även legat till grund för det empiriska urvalet jag gjort.

Innan jag mer ingående redogör för Leavys tre faser vill jag dock ge en kort inblick i varför jag valt att använda mig av denna teori som grund för min studie. Som jag redogjort för tidigare bygger mina frågeställningar på Leavys tre faser i den process hon menar att en händelse genomgår för att slutligen bli ikonisk. Detta val ligger förankrat i att Leavys process tillhandahåller redskap som gör det möjligt för mig att studera hur medierna hanterat SDs inträde i Riksdagen på ett mer analytiskt sätt än vid en användning av till exempel Dayan och Katzs teori. Genom att analysera den process händelsen genomgår, steg för steg genom de tre faser den består av, istället för att ägna sig åt att kategorisera själva händelsen blir reflektioner kring vad mediehändelsen uttrycker och betyder nödvändiga.

Dayan och Katz reflekterar även de över vad en mediehändelse verkar för, bland annat genom det de kallar en idealiserad samhällsbild. Detta är ett exempel på hur dessas teori kan komma att bli användbar för min studie då sättet nyhetspressen hanterat SD på kan betraktas som ett sätt att idealisera och skydda vår samhällsbild och nationella identitet. Vid en studie mer präglad utifrån Dayan och Katzs teori om mediehändelser hade dock fokus legat mer på definitionen av själva händelsen. Detta menar jag skulle kunna riskera att analysen mer eller mindre stannar när kategoriseringen av händelsen är gjord. Genom analyser utifrån Leavys teori då fokus istället ligger på händelsens process menar

---

21 Leavy, Patricia. (2007), Sid 63, 107 och 149.

22 Leavy, Patricia. (2007), Sid 25.

jag alltså att det finns större möjligheter att faktiskt nå en punkt där en förståelse för hur händelsen hanterats av medierna och varför den hanterats som den gjort kan nås. Då de faser som denna process består av ger upphov till analyser av varje fas menar jag alltså att dessa faser vilka mina frågeställningar består av kommer att fylla syftet med denna studie vilket är att förstå hur pressen hanterat SDs inträde i Riksdagen och varför denna hantering sett ut som den gjort.

Dessutom anser jag att just denna teori blir extra intressant att tillämpa på svensk nyhetspress då den lätt skulle kunna avfärdas som för amerikaniserad för detta ändamål. Detta då Leavy främst granskar sådant som kan anses vara typiskt amerikanska fenomen som till exempel den stora kommers som tenderar att uppstå kring betydande händelser. Jag menar dock att en översättning av Leavys process till svensk nyhetspress blir möjlig då denna ger upphov till en öppenhet i teorin. Till skillnad från Dayan och Katz resulterar aldrig denna teori i kategoriseringar av händelsen, vilket jag menar gör att resonemang kring varför händelsen representerats på det sätt den gjort blir en mer naturlig del av analysen. En kategorisering av en svensk händelse utifrån amerikanska referensramar skulle dessutom kunna bli problematisk. Då menar jag att Leavys teori med ett resonemang kring processen som händelsen genomgår är mer tillåtande mot kulturskillnader då dennas förhållningssätt till händelsen är mer analyserande. Hennes syfte är alltså inte att fastslå vilken typ eller kategori händelsen är av, vilket gör att de kulturella skillnaderna inte blir lika problematiska.

Dessutom är jag av uppfattningen att den eventuella glipa som bildas mellan Leavys teori och mitt ämne är positiv. Detta bidrar nämligen till skapandet av en omvärdering och ett nytänkande kring den ikoniska händelsen.

I min studie har jag följaktligen använt denna struktur genom att tillämpa den *ikoniska processen* på nyhetspressens hantering av SD samma dag som och en tid efter valet. Jag kommer nu att ge en djupare redogörelse för denna tredelade process i syfte att förtydliga Patricia Leavys teori och mitt val av denna som grundteori för mina studier.

5.2.1 Hyperrepresentation

Under denna rubrik kommer jag mer utförligt redogöra för Hyperrepresentationen och dess uttryck.

Redan i första stycket av sin inledning till kapitlet om hyperrepresentationen uttrycker Patricia Leavy sin tes som till stor del ligger till grund för hennes process: *Journalism plays*

*a central role in the construction of a collective memory. It is through the press that citizens come to find out about a range of social and political issues, and it is through the press that we learn about major events that we were not personally involved in.*²³

Med detta pekar Leavy på journalistens makt i skapandet av den ikoniska händelsen. I och med detta förklarar hon också varför hon endast studerat nyhetspressen i sina studier. Det är nämligen i nyhetspressen startskottet går för den ikoniska händelsen. Alltså ligger händelsens vara eller icke vara till stor del hos journalisten och hur denne väljer att skildra händelsen, menar Leavy.

I anknytning till diskussionen kring journalistens makt i samband med att en händelse hyperrepresenteras, då i princip allt primärt mediautrymme utgörs av denna händelse, uppmärksammar Leavy att något händer med journalisternas strävan efter objektivitet och neutralitet i samband med en blivande ikonisk händelse. Hon menar här att denna grundläggande värdering inom journalistkåren, att ge en så objektiv²⁴ skildring som möjligt, ofta överges vid dessa ikoniska händelser. Leavy menar att journalisterna, under de omständigheter som uppstår i samband med en händelse av sådan betydande karaktär, träder ur sin journalistroll och istället blir en av folket eller en av de drabbade. I detta resonemang hänvisar Leavy även till Daniel Dayan och Elihu Katz, som hävdar samma sak i sin bok ”Media Events”.

Ett exempel som Leavy tar upp när detta fenomen varit uppenbart är i samband med 9/11-attacken då ett nyhetsankare från CBS sa att han i detta sammanhang inte längre var en reporter utan framförallt en amerikansk medborgare och medmänniska.²⁵

Det konstaterande Patricia Leavy gör här, att hyperrepresentationen kännetecknas av att journalisterna kliver ur sin journalistroll, visar tydligt att denna fas mycket väl är tillämpningsbar vid en analys av nyhetspressens representation av SD i nyhetspressen i samband med valet. Detta ämne har nämligen gett upphov till att många svenska journalister lagt de objektiva glasögonen åt sidan för en stund och istället gett uttryck för sina egna känslor kring händelsen. Ett exempel på denna partiskhet är hur SD under valdagen benämndes som *hatet* av Expressen i artikeln *Rösta nej till hatet*.²⁶

En annan tendens som Leavy, i sällskap med Dayan och Katz, menar är förknippad med

---

23 Leavy, Patricia. (2007), Sid 63.

24 Diskussionen om journalistisk objektivitet uppstod i princip samtidigt med journalistiken och har varit under ständig debatt sedan dess. En intensiv fas under detta ämne var bland annat *New journalism*-fasen som bröt mark under 1960-70-talet med Tom Wolfe i spetsen.

25 Leavy, Patricia (2007), Sid 64-65.

26 Expressen. *Rösta nej till hatet*. Tillgänglig på: <http://www.expressen.se/ledare/dahlberg/1.2141031/rosta-nej-till-hatet> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

att en händelse av betydande karaktär hyperrepresenteras är att denna skildras genom hjältar och skurkar, eller en *good vs evil*-ram som Leavy benämner skildringen. Med detta syftar Leavy på att nyhetspressen, i sitt skildrande av en betydande händelse, tilldelar de inblandade parterna i händelsen olika roller. Dessa roller, vilka ofta utgörs av *goda*, *onda* och *martyrer* menar hon finns redan innan rapportering av händelsen sker. Denna ram menar Leavy verkar på så sätt att de som utses som de onda i rapporteringen sällan ges möjlighet att uttala sig i sammanhanget. Anledningen till detta mönster menar Leavy ligger i att nationen och läsarna inte vill identifiera sig med de onda.

De som tilldelas en röst i pressen är således de goda som verkar för att stärka den nationella känslan av att vara en god och stark nation. Problematiken i att nyhetspressen ofta stannar i att bekräfta de goda och fördöma de onda menar Leavy är att ingen seriös diskussion kring hur situationen uppstod och vad man kunde gjort för att förhindra den uppstår.²⁷ För att underbygga detta resonemang pekar hon på rapporteringen av 9/11-attacken då brandmännen (framförallt de som dog) som arbetade med att evakuera människor från World Trade Center tilldelades roller som goda hjältar och martyrer, medan terroristerna som låg bakom attacken tydligt fyllde rollen som de onda. De grupper som utsågs till hjältar vid händelsen fortsatte efter attacken att uppmärksammas av pressen genom intervjuer och reportage medan den grupp som låg bakom attacken aldrig fick tillfälle att uttala sig om händelsen. Därav gavs aldrig tillfälle att få en inblick i varför situationen uppstod och hur den kunde ha förhindrats. Istället var de enda slutsatser som kunde dras utifrån pressens representation av händelsen att det inte fanns någon mening i det som hände och att den uteslutande var av ondo.

I Leavys resonemang kring en *good vs evil*-ram i nyhetspressen uppstår en klyfta mellan hennes teori och den händelse jag här ska undersöka. Detta kommer sig av att de händelser hon granskat varit så tydliga exempel på denna ram då de *onda/hotet* kommer utifrån och aldrig blir en del av de *goda* och den nationella identiteten. När SD, som nyhetspressen utsett till de *onda* och därmed försökt hålla utanför den nationella identiteten, röstades in i Riksdagen uppstår ett antiklimax. Det *onda hotet* närmar sig alltså det som är den *goda* nationella identiteten, vilket är något Leavy inte behandlar i sin teori.

För övrigt kan Leavys resonemang kring *good vs evil*-ramen tydligt ses i nyhetspressens hantering av SD kring valet, då andra aktörer (ofta politiker) tagits in i dessa artiklar och tilldelats en möjlighet att kommentera SDs politik och agerande i olika sammanhang. Detta

---

²⁷ Leavy, Patricia (2007), Sid 86-90.

tillfälle har då ofta tagits tillvara av den andra aktören genom att fördöma SD och tilldela dessa rollen som de onda och därigenom själv ikläda sig rollen som de goda. Därav har sällan en konstruktiv diskussion förts kring varför SD blivit så stora.

Denna tankegång, att en betydande händelse likt SDs tillträde i Riksdagen, kan användas av andra parter för egen vinning kommer jag att utveckla nu under rubriken politisering.

5.2.2 Politisering

...the event is no longer being reported for 'documentary' purposes, but is now explicitly used as a vehicle for something else.²⁸ Med detta konstaterande inleder Patricia Leavy sitt kapitel om den andra fasen i sin process som är politiseringen.

I denna fas får händelsen en ny betydelse då den börjar användas för att legitimera politiska agendor och utspel. Händelsen används då framförallt i detta syfte av makthavare och intresseorganisationer med politiska agendor som kan underbyggas av händelsen.

Leavy pekar även i detta avsnitt på journalisternas makt då hon menar att tidningspressen förmedlar nyheter och händelser på ett sätt som öppnar och möjliggör för politiska agendor av olika slag. Detta menar Leavy till stor del beror på pressens användande av de rolluppsättningar i nyhetsrapporteringen, som jag redogjort för under rubriken hyperrepresentation. Denna tydliga uppdelning mellan de goda och de onda i nyhetspressen menar Leavy skapar ett *meta-narrativ* som ger olika organisationer och grupper möjlighet att legitimera uttalanden och handlingar då dessa upplevs som redan uttalade sanningar.²⁹

Ett nutida exempel som Leavy tar upp som tydligt påvisar detta är hur 9/11-attacken i tal av framförallt USA:s dåvarande president George W Bush användes för att legitimera kriget mot terrorn och invasionen av Irak. *Meta-narrativet* här har alltså skapats av nyhetspressen som tilldelat de som genomförde attacken rollen som de onda genom att beskriva dessa som terrorister och *evil doers*.³⁰

Samma händelse användes även av organisationer med specialintresse i anti-abortmotstånd, då propaganda där abort liknades med terror spreds strax efter händelsen.³¹

Den händelse jag studerar i denna uppsats har ju en inbyggd politisk brännpunkt vilket gett upphov till flera så kallade politiska agendor. I praktiken betyder detta att framförallt andra politiker använt *meta-narrativet* i sammanhanget, alltså genom att använda den

---

28 Leavy, Patricia (2007), Sid 108.

29 Leavy, Patricia (2007), Sid 141.

30 Leavy, Patricia (2007), Sid 143.

31 Leavy, Patricia (2007), Sid 133-136.

redan, genom medierna, vedertagna bilden av SD som de onda för att själva framstå i god dager. Detta är vad jag i min empiri sökt efter för att kunna utveckla denna tankegång ytterligare.

5.2.3 Kommersialisering

Den tredje och slutliga delen i denna process är då händelsen kommersialiseras. I denna fas nyorienterar sig en nation i sin kollektiva identitet efter en stor förändring till följd av en betydande händelse.³² Begreppet *kommersialisering* är i sig ganska brett, vilket även denna fas är. De exempel som Leavy pekar på under denna fas är dock nästintill uteslutande påkostade Hollywood-filmatiseringar av ikoniska händelser. Några exempel hon nämner är "Titanic" (1997), "Pearl Harbor" (2001) och en oändlig samling krigs-skildringar som bland andra "Saving Private Ryan" (1998) och "Inglourious Basterds" (2002).

Det är i beskrivningen av denna fas som Leavys granskning av just amerikansk press och kultur blir extra tydlig då dessa storslagna kultursatsningar kring en händelse är väldigt typiskt för USA. Leavys val att under denna fas uteslutande analysera stora blockbusters som lockat miljonpublik upplever jag således som ganska tråkigt och förutsägbart. Här borde Leavy leva upp till sin benämning på fasen (*Iconic Events in Popular Culture*) och även ge exempel på andra typer av kommersialiseringar som kan förekomma i samband med en ikonisk händelse.

Denna kritik grundar jag på Leavys slutsatser av vad kommersialiseringen verkar för. Hon menar nämligen att kommersialiseringar av en händelse inte strävar efter någon slags sanningsenighet, utan istället skildrar det som är för nationens bästa. Med detta syftar hon på det kollektiva minnet en nation har, vilket är det som skapar en känsla av identitet hos en nation.³³ För detta kollektiva minne är det lika viktigt att kunna glömma som att minnas vissa händelser. Därför kan alltså kommersialiseringar, förutom att skapa eller förtydliga det kollektiva minnet, även verka för att glömma vissa saker som inte är positivt för den nationella känslan. Med detta menar alltså Leavy att kommersialiseringen kan verka för att förfalska ett kollektivt minne för att rädda det kollektiva minnet.

Med detta som bakgrund menar jag att det är lite för försiktigt att antyda att det endast är storslagna blockbusters som kan förvränga det kollektiva minnet. Här skulle Leavy istället kunna bryta ny mark och peka på fler exempel och ingångar till kommersialiseringar.

---

³² Leavy, Patricia (2007), Sid 149.

³³ Leavy, Patricia (2007), Sid 150-151.

Något som ytterligare bidrar till att Leavys teori om kommersialisering blir eftersatt är att hon i fasen *hyperrepresentation* påpekar nyhetsjournalistens makt och även rangordnar nyhetspressens roll som högst i skapandet av en ikonisk händelse. Redan där nedgraderar hon alltså de kommersiella och kulturella skildringarnas bidrag till skapandet av en ikonisk händelse.

Någon som dock utvecklat tanken om kulturens bidrag till en händelses storhet och dessutom sett att denna går att tillämpa på flera olika kulturella skildringar av händelser är Marita Sturken som i boken ”Tangled Memories” redogör för det hon kallar *kulturellt minne*.

5.3 Kulturellt minne

Marita Sturken behandlar i sin bok ”Tangled Memories” det hon valt att kalla *det kulturella minnet*, vilket av bland andra Patricia Leavy benämns som *det kollektiva minnet*.

Anledningen till Sturkens benämning här är det att hon i första hand gjort sina analyser utifrån populärkulturella skildringar av betydande händelser och dessutom menar på att dessa skildringar är näst intill överlägsna i skapandet av ett gemensamt minne. På så sätt granskar Sturken, likt Leavy i sin kommersialiseringssfas, populärkulturens hantering av betydande händelser och menar att dessa bidrar till att skapa ett falskt eller *tilltrasslat* kulturellt minne.³⁴

Dock har Sturken en något annorlunda och längre utvecklad ingång i sina analyser då hon är av uppfattningen att populärkulturens hantering av betydande, ofta tragiska och skamfulla händelser verkar som en slags terapi för en *nationell skam*.³⁵ För att utveckla detta resonemang menar Sturken att en kulturell skildring av en händelse kan bidra till att bearbeta en kollektiv skam eller smärta. Detta bearbetande har olika betydelser beroende på sammanhanget, men i många fall betyder detta att man söker en mening med en specifik händelse.

Sturken sammanfattar populärkulturens roll i detta genom följande citat: *the role of the image in producing both memory and amnesia*³⁶. I detta avseende liknar hennes och Leavys resonemang varandra, då hon med detta citat menar att det för en grupp, oavsett genre eller storlek, är av stor vikt att både kunna glömma och att minnas händelser.

Det som utmärker Sturkens resonemang här är dock att hon utvecklar denna tanke och kan

---

34 Sturken, Marita. *Tangled Memories. The Vietnam War, the AIDS Epidemic, and the Politics of Remembering*. University of California Press, (California 1997). Sid 2-3.

35 Sturken, Marita. (1997). Sid 113.

36 Sturken, Marita. (1997). Sid 20.

peka på en struktur i bearbetningen av ett plågsamt gemensamt minne genom populärkultur. Detta har hon bland annat kunnat se genom att studera amerikanska dokudramor med Vietnamkriget som tema under olika tidsepoker.³⁷ Resultatet av Sturkens studier av dessa filmer har utmynnat i en synlig process som faktiskt påminner om den process en människa genomgår vid ett trauma i termer av förnekelse och acceptans.³⁸

I sina studier kunde Sturken se en process som tydde på att filmatiseringar i ett tidigt skede, nära inpå kriget, präglades av låga budgetar då ämnet var skamfullt och inga stora Hollywood-producenter ville finansiera dessa projekt. Slutligen har denna process utmynnat i en försoning med Vietnamkriget då filmer som gjorts på senare år varit av blockbuster-karaktär och haft betydligt större budgetar. Detta menar Sturken symboliserar att kriget därmed inte längre är förknippat med samma skam som innan.

Denna vinkel, hur de kulturella inslagen skildrar ett kollektivt bearbetande, gör Marita Sturkens teori väldigt intressant för min studie. Med denna teori i åtanke får de kulturella och kommersiella inslagen samt nyhetspressens skildring av SDs framgång i valet ytterligare en dimension. Dessa kan alltså, enligt Sturkens teori, ses som ett sätt för Sverige som nation att bearbeta det som många inte trodde var möjligt, nämligen att ett främlingsfientligt parti röstades in i Riksdagen. Denna teori bidrar alltså till att förstå hur en nation reagerar på ett *hot* som kommer inifrån den egna nationen, vilket tar sig uttryck genom skam.

5.4. Sammanfattning

För att tydliggöra de olika teoriernas kopplingar till varandra och studien kommer jag här att ge en sammanfattning av vad mina reflektioner kring de olika teorierna resulterat i. Det centrala i samtliga tre kategorier som jag redogjort för här är det som för en grupp individer genom medier blir något gemensamt och kollektivt.

Leavys tre faser *hyperrepresentation*, *politisering* och *kommersialisering* utgör en stor del av denna studie då mina frågeställningar utgår ifrån dessa samt att jag i mitt urval använt mig av dessa för att kategorisera upp materialet.

Inledningen i detta kapitel utgjordes av en redogörelse för Dayan och Katz och deras teori

---

37 Sturken, Marita. (1997). Sid 88-89.

38 Med detta syftar jag på psykologen Elisabeth Kübler-Ross modell som beskriver en döendes persons olika faser från förnekelse till acceptans. Denna modell har senare även tillämpas vid bland annat traumatiska upplevelser.

om mediehändelser. Denna teori har legat till grund för en stor del av den efterkommande forskning som gjorts på området mediehändelser, däribland Leavys teori om ikoniska händelser. Hennes teori och slutsatser underbyggs på flera punkter av Dayan och Katzs teori, bland annat genom att båda dessa teorier pekar på en dold *rollista* som nyhetspressen arbetar efter genom vilken man utser *goda* och *onda* i sin rapportering. Denna rollfördelning mellan olika parter i rapporteringen menar både Leavy och Dayan och Katz verkar för den nationella identiteten. Leavy menar vidare att de som framställs som de goda *vi* är de som får fortsatt publicitet i medierna och därför är de som underbygger en nationell identitet som god. Hon menar att de som utses till de onda *dom* i sammanhanget ofta fråntas möjligheten att uttala sig i pressen på grund av en rädsla för att nationens identitet då skulle förknippas med detta onda. Detta resonemang är något jag kommer att ta fasta på i denna studie då SD tilldelats en tydlig roll som *de onda* i nyhetspressen genom att bland annat benämnas som *hatet* av tidningen Expressen. Detta uteslutande av de man i pressen anser vara ondskefulla leder sedan in på Leavys fas *hyperrepresentation* då hon menar att journalisten kliver ur sin opartiska journalistroll och istället blir en av folket, vilket ovanstående exempel visar på.

Ett problem med Leavys teori är dock att hon uteslutande studerat händelser där *de onda* kommit utifrån och aldrig utgör en del av det kollektiv som denna ondska angriper. När de *onda* genom SDs inträde i Riksdagen således blev en del av *oss*, som nyhetspressen vill ska representera godhet, brister hennes teori något. Därför kommer jag att använda mig av Sturkens teori om hur kollektiv skam framträder i media i mina analyser av hur rapporteringen såg ut direkt efter valet. Hon menar nämligen att man genom att kartlägga hur en händelse representeras i medierna kan dra slutsatser om hur långt en nation kommit i bearbetningen av en nationell skam. Detta blir intressant i min studie då man genom denna teori kan analysera nyhetspressens hantering av SD efter valet och hur pressen hanterar att *det onda* blivit en del av *oss* och därmed den nationella identiteten.

I anknytning till detta blir även Leavys *politisering* aktuell att analysera i materialet. Detta då utnämmandet av SD som *onda* gett upphov till att andra politiker kunnat använda detta för att själva framstå som *goda*.

De kommersiella skildringarna kommer även de att analyseras utifrån Sturkens teori om skam då dessa enligt henne även de uttrycker hur en traumatisk händelse bearbetas av nationen. Leavys tes om kommersialiseringen av en händelse liknar Sturkens då hon menar att kommersialiseringen av en händelse är början av en *nyorienteringsfas* efter ett nationellt

trauma. De kommersiella inslag som följt SDs inträde i Riksdagen kommer således att analyseras som en nyorienteringsfas och bearbetning av en nationell skam.

6. Metod och urval

I denna del kommer jag att presentera min metod genom att redogöra för den teoretiska bakgrunden till den ideologikritiska diskursanalys jag genomfört på mitt empiriska material. Sedan följer en redogörelse av tillvägagångssättet genom det analyschema jag använt i mina analyser. Slutligen redovisas mitt empiriska urval samt hur detta urval gjorts.

6.1. Ideologikritisk diskursanalys

För att bearbeta min empiri har jag använt mig av en form av diskursanalys som framförallt Teun A. van Dijk arbetat fram. I artikeln ”New(s) racism: a discourse analytical approach”³⁹, vilken jag använt mig av för att få en förståelse för den ideologikritiska diskursanalysen, analyserar van Dijk utifrån detta de *vi och dom*-förhållanden som nyhetspress förmedlar i sina reportage om illegala immigranter. van Dijks artikel och ideologikritiska diskursanalys har varit en bra ledstång för mina diskursanalyser av nyhetspressen. Detta trots att dennes fokus ligger på immigranter och min på dess motståndare. Den gemensamma brännpunkten i både mina och van Dijks analyser är främlingsfientlighet och nyhetspressens skapande av ett *vi och dom*-förhållande. Detta fokus har bidragit till en tydlig och mångbottnad analys av nyhetspressens hantering av SD i samband med valet.

Även Marie Gillespies och Jason Toynbees sammanfattning av denna artikel i boken ”Analysing media texts”⁴⁰ har varit användbar för att få en förståelse för metoden. Mats Ekströms och Larsåke Larssons bok ”Metoder i Kommunikationsvetenskap”⁴¹ tar även upp denna analysmetod, dock på ett mer förklarande och pedagogiskt sätt, vilket lett till att denna fungerat som en handbok för mig i mina analyser.

För att vara mer precis i metoden har denna diskursanalys därför ett ideologikritiskt perspektiv. Med detta menas att textens struktur studeras, med avsikt att blotta dennas egentliga mening. För att genomföra denna analys krävs, enligt van Dijk, både ett *makro-* och *mikroperspektiv*. Med detta menas att makroperspektivet studeras genom nyhetstextens tematiska och schematiska struktur vilka bland annat innefattar en strukturering av de

---

39 van Dijk, Teun A. (2000)

40 Gillespie, Marie; Toynbee, Jason. *Analysing Media Texts*. Milton Keynes, (Open University Press 2006), Sid 135.

41 Ekström, Mats och Larsson, Larsåke. *Metoder i kommunikationsvetenskap*. (Studentlitteratur, Lund 2010).

teman som förekommer i artikeln och hur hierarkin mellan dessa ser ut. Genom mikroperspektivet studeras sedan kategoriserade detaljer i texten. Dessa består av *koherens*, *implikationer* och *lexikal stil* där man analyserar bland annat ordval och vilken bakgrundsinformation som ges respektive utlämnas i artikeln.⁴²

I mitt val av teori för genomförande och metod har min tanke varit att denna ska likna Patricia Leavys metoder för hennes analyser av amerikansk nyhetspress, då hennes teori om ikoniska händelser på många sätt präglade min studie. Under rubriken ”Methodology”⁴³ redogör Leavy för hur hon har analyserat sitt material. Hon preciserar inte dessa analyser genom någon särskild benämning, dock redogör hon för vilka frågor hon ställt till materialet. Därav kunde jag vid en granskning av den ideologikritiska diskursanalysen se tydliga likheter mellan denna metod och Leavys, då frågor som behandlar vilka som uttrycker sig i artiklarna och vilka teman man kan se i rapporteringen av händelsen⁴⁴ är centrala i båda dessa metoder.

Diskursanalysens två främsta egenskaper är att den är både kvalitativ och semantisk.⁴⁵ Detta är en fördel vid djupare analyser av en skriven text då semantikens fokus ligger på just språk och ordval. Med dessa två egenskaper följer i den ideologikritiska diskursanalysen också en politisk och social kontext vilken varit nödvändig för denna studie. Utan denna kontext skulle inte resultatet av analyserna haft en inneboende verklighetsanknytning och resultatet hade då blivit att inga egentliga slutsatser hade kunnat dras om hur och varför händelsen representerats som den gjort. Denna slutsats om den sociala kontextens betydelse för att skapa en verklighetsförankrad förståelse genom analysen drar även Leavy då hon redogör för hur hon analyserat sitt material.⁴⁶

Då den ideologikritiska diskursanalysen visade sig ha så många gemensamma brännpunkter med Leavys metod blev valet att använda denna i mina analyser självklar. Metoden har varit mycket passande för min studie då dess analytiska syfte att finna en egentlig mening i texten gett mig en förmåga att kunna se dolda strukturer och betydelser i rapporteringen kring SD. Analysmetodens strukturering av texten har ett fokus på att se vi och dom-förhållanden, vilket gett mycket fruktbara och intressanta analyser då ett sådant förhållande tydligt kunnat utskiljas mellan SD och andra aktörer som politiker och

---

42 Ekström, Mats och Larsson, Larsåke. (2010). Sid 273-275.

43 Leavy, Patricia (2007), Sid 22-24.

44 Leavy, Patricia (2007), Sid 23.

45 van Dijk, Teun A. (2000)

46 Leavy, Patricia (2007), Sid 22.

journalister. Även detta perspektiv går att koppla till Leavys teori som fokuserar på en uppdelning mellan *vi* och *dom* i medier. Därför lägger denna metod en bra grund för att kunna besvara mina frågeställningar vilka grundar sig i Leavys teori som till stor del underbyggs av att blottlägga en *vi* och *dom*-struktur.

I ”Metoder i kommunikationsvetenskap” menar Ekström och Larsson att en ideologikritisk diskursanalys av ledarsidor och debattartiklar där författaren tydligt kommunicerar sitt budskap kan vara bristfällig och bör kompletteras med en retorisk analys.⁴⁷ Detta menar författarna beror på att en artikel av sådan karaktär redan är öppen med sitt budskap och att det därför kan tyckas fruktlöst att söka en egentlig mening. Dock har det tolkningsschema som jag kommer att redogöra för här nedan inslag av retorisk analys i den mening att den kartlägger vem som kommunicerar vad, mot vem det är riktat och på vilket sätt detta kommuniceras. Därför menar jag att de argumentationsgrepp som förekommer i artiklarna kommer att kunna blottläggas utan en retorisk analys och ser därför en sådan som onödig för analysen.

6.2. Tillvägagångsätt

Under denna rubrik ska jag redogöra för mitt tolkningsschema som hämtats från den ideologikritiska diskursanalysen vilken ligger till grund för mina analyser av presstexter.

6.2.1. Tolkningsschema

Här nedan kommer jag att redogöra för hur mitt tolkningsschema ser ut, alltså vilka frågor jag ställer till de texter jag ska analysera. Detta schema har starkt inspirerats av tidigare nämnda ”Metoder i kommunikationsvetenskap”⁴⁸. Frågorna i detta schema liknar även på många sätt hur Leavy angriper presstexter, vilket jag redogjort för under rubriken ”Ideologikritisk diskursanalys”. Med grund i detta har jag därför kunnat legitimera detta tolkningsschemas utformning genom både de teoretiska och metodiska utgångspunkterna.

Genom detta tolkningsschema har jag kunnat besvara den frågeställning jag redogjort för under syftesbeskrivningen. Alltså på vilket sätt en hyperrepresentation, politisering och kommersialisering av händelsen kan utläsas. Observera att denna frågeställning placeras under *sociokulturella kontextualiseringar* och att denna prövats på varje enskild artikel,

---

47 Ekström, Mats och Larsson, Larsåke. (2010). Sid 277.

48 Ekström, Mats och Larsson, Larsåke. (2010). Sid 277-279.

oberoende av de olika kategorier jag delat in mitt material i. Anledningen till att jag placerat frågeställningen under just *sociokulturella kontextualiseringar* ligger i att denna är en slags slutsats. Alltså måste de tidigare liggande frågorna besvaras innan några slutsatser kan dras och enligt mig även reflektioner kring de tre ikoniska faserna.

1. Sammanfattning: Inledningsvis sammanfatta och redogöra för vad artikeln handlar om i syfte att ringa in artikelns övergripande ämne.

2. Makroperspektiv:

Nyhetstextens tematiska struktur. Vilka teman tas upp i artikeln och hur ser hierarkin mellan dessa teman ut?

Nyhetstextens schematiska struktur. Hur kommuniceras händelsen?

Vad förmedlar rubrik och ingress?

Vilka aktörer omnämns i artikeln och vad representerar dessa i form av organisation eller likande?

Vilken historisk bakgrund redogör man för i artikeln och vilken anknytning har de olika aktörerna till denna?

Vilka resonemang för de olika aktörerna och journalisten kring händelsen?

Vem/vad riktar sig aktörernas kommentarer mot?

Vilken aktör tilldelas mest plats i artikeln?

3. Mikroperpektiv:

Frånvarande implikationer. Vilken information och förkunskap förutsätts läsaren ha?

Vilken information får läsaren fylla i själv för att skapa mening?

Närvarande implikationer. Vilken eventuell överflödig och irrelevant information ges i texten?

Lexikal stil. Hur ser aktörernas, källornas och journalistens ordval ut?

Och vad kommunicerar detta?

4. Sociokulturella kontextualiseringar: Vilken/vilka tankar och ideologier kan

utskönjas utifrån ovanstående analyspunkter?

Vilka av dessa tankar och ideologier förespråkas respektive motsägs?

Skulle texten kunnat se ut på något annat sätt?

På vilket sätt kan man se en hyperrepresentation, politisering och kommersialisering i texten?

6.3. Urval

Valet att nyhetspress skulle utgöra mitt material ligger tungt förankrat i den ideologikritiska diskursanalysen som är den metod jag använt för att analysera materialet. I ”Metoder i kommunikationsvetenskap” redovisas den kritiska diskursanalysen som en metod för att analysera just skriven text. Att inga andra medier eller material diskuteras i samband med denna metod kommer sig troligen av att en stor del av analysen går ut på att studera hur texten är utformad genom bland annat rubrik och ingress.⁴⁹ Analysmetoden är alltså främst anpassad för skriven text vilket vägt tungt i mitt val av nyhetspress som material.

Ytterligare ett skäl till att jag valt att studerat just nyhetspress är att Patricia Leavy, som utgjort en teoretisk grund för mig, valt att analysera just nyhetspress på ett sätt som liknar den ideologikritiska diskursanalysen. Att analysera samma typ av material som hon menar jag har underlättat en tillämpning av hennes teori om ikoniska händelser på representationen av SD i samband med valet.

Det faktum att nyhetspress som material är gemensamt för både Leavys analyser och den ideologikritiska diskursanalysen har alltså haft stor inverkan på mitt val av analysmaterial. Legitimeringen av detta val ligger alltså förankrat i de teoretiska och metodiska utgångspunkter som till störst del underbyggt denna studie.

Mina analyser av nyhetspressen har avgränsats till själva valdagen och de närmaste veckorna efter valet då jag, med grund i mina teoretiska utgångspunkter, menar att det var under denna tid händelsen ägde rum.

För att göra ett urval och strukturera upp materialet valde jag att dela in detta i kategorier. Dessa kom att bli präglade av Leavys tredelade ikoniska process och är således uppdelade i hyperrepresentation, politisering och kommersialisering. Genom att göra denna kategoriuppdelning vill jag redan här visa på de tendenser som finns till en ikonisk händelse i mediernas respons på att SD blev invalda i Riksdagen. Detta urval var dessutom

---

⁴⁹ Ekström, Mats och Larsson, Larsåke. (2010). Sid 274.

nödvändigt för att kunna studera händelsen utifrån mina frågeställningar. Dock är resultatet i mina analyser inte givna i och med detta urval då jag kommer att analysera samtliga artiklar utifrån frågeställningen om huruvida de uttrycker en hyperrepresentation, politisering eller kommersialisering.

Mitt material består av sex artiklar hämtade från Sveriges tre största nyhetstidningar. Anledningen till detta val låg just i tidningarnas storhet och därmed stora produktion av artiklar samt dessas tillgänglighet. Dessutom är sannolikheten att de flesta någon gång läst dessa tidningar stor, därav menar jag att förståelsen för mina kopplingar och analyser ökar. De analyserade artiklarnas fördelningen mellan tidningarna ser ut som följande: tre av artiklarna är från Aftonbladet, två från Expressen och en från Dagens Nyheter. Denna fördelning var dock inget medvetet val från min sida, då Leavys tre faser helt och hållet varit styrande i mitt val av artiklar.

Jag kommer nu att redogöra för mitt urval och de kategorier som detta delats in i.

6.3.1 Urval under kategorin ”hyperrepresentation”

Den första kategorin i mitt material är hyperrepresentationen som valet resulterade i. Jag har under denna kategori valt ut två artiklar som är tydliga exempel på när journalisten/artikelförfattaren kliver ur sin journalistroll och istället blir en medmänniska av folket. Detta grundar jag på vad jag redogjorde för under rubriken hyperrepresentation i teori-delen, då Patricia Leavy konstaterar att ett utträdande ur journalistrollen är ett tecken eller uttryck för en hyperrepresentation. Dessa två artiklar kommer att utgöras av ledarartiklar, där ett kliv ut ur journalistrollen i sig är en självklarhet. Som jag påpekade ovan är detta endast ett sätt att strukturera upp mitt material, vilket betyder att analysen och de slutsatser som dras av denna inte nödvändigtvis pekar på att en hyperrepresentation är det som starkast uttrycks i dessa artiklar. I analysen av dessa artiklar ligger inte heller mitt intresse främst i en kategorisering av vilken fas händelsen befinner sig i utan snarare vad denna typ av representation säger om nyhetspressens hantering av SD strax innan och en tid efter valet.

Den första artikeln under denna kategori är tagen från Expressens ledarsida som skrevs av ledarskribenten Anna Dahlberg under rubriken ”Rösta nej till hatet” 19/9-10, alltså samma dag som valet hölls. I denna artikel uppmanas svenska folket att inte rösta på SD, vilket Dahlberg sedan underbygger genom att lägga fram argument till varför SD i

Riksdagen vore en negativ sak.⁵⁰

Den andra artikeln under kategorin hyperrepresentation är från Dagens Nyheters ledarsida, skriven av ledarskribenten Annika Ström Melin 20/9-10, alltså dagen efter valet. I denna artikel konstaterar Melin genom rubriken att: ”SD: Europeiskt extremt parti gör entré”. Artikeln förmedlar en tydlig uppgivenhet och sorg över SDs entré i Riksdagen.⁵¹

Det dessa två artiklar har gemensamt är ett tydligt ställningstagande hos artikelförfattaren. De båda ledarskribenterna tar ett tydligt kliv ur sin journalistroll då de inte förmedlar konkret fakta i sina artiklar utan istället beskriver de känslor genom till exempel rädsla och ilska som de känner inför SDs intåg i Riksdagen.

6.3.2 Urval under kategorin ”politisering”

Den andra kategorin i min analys utgörs av politiseringen, under vilken jag analyserat två artiklar med en tydlig politisk agenda. I dessa två artiklar uttalar övriga politiker och partier sig angående SDs politik och beteende i politiska sammanhang. Dessa uttalanden kan tydligt kopplas till Leavys tes om den politiska agendan då dessa är uteslutande fördömande mot SD. Den politiska agendan ligger här i att de övriga politikerna utnyttjar SDs redan vedertagna ställning som onda i nyhetspressen och på så sätt kan framställa sig själva som goda i sammanhanget.

Den första artikeln under denna kategori är tagen från Expressens temasida ”Val 2010” där samtliga partiledare från riksdagspartierna ombetts kommentera Expressens förstasida under valdagen med rubriken ”NEJ! - Idag röstar vi för Sverige mot främlingsfientligheten”.⁵²

Den andra artikeln som jag ska studerat under kategorin politisering går under rubriken ”Politikerna sågar SD-aktionen”. Denna kommer från Aftonbladets nyhetssida och rapporterar hur riksdagspartierna straxt efter valet fördömer att SDs riksdagsledamöter valde att lämna Storkyrkan under en gudstjänst då biskopen talade om människors lika

---

50 Expressen. *Rösta nej till hatet*. Tillgänglig på: <http://www.expressen.se/ledare/dahlberg/1.2141031/rosta-nej-till-hatet> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

51 Dagens Nyheter. *SD: Europeiskt extremt parti gör entré*. Tillgänglig på: <http://www.dn.se/ledare/signerat/sd-europeiskt-extremt-parti-gor-entre-1.1173638> (2010-09-20). Hämtad 2010-12-16.

52 Expressen. *Sahlin: Expressens bästa förstasida någonsin*. Tillgänglig på: <http://www.expressen.se/nyheter/val2010/1.2141375/sahlin-expressens-basta-forstasida-nagonsin> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

värde.⁵³

6.3.3 Urval under kategorin ”kommersialisering”

Den tredje kategorin är följaktligen kommersialiseringen under vilken jag kommer att analysera två artiklar som speglar SD och deras framgång i valet genom en kommersialisering.

Jag vill påpeka att dessa artiklar inte innehåller en kommersialisering i sig utan snarare beskriver hur en sådan tagit sig uttryck genom andra medier.

Den första artikeln under denna kategori skrevs några månader efter valet och kommer från Aftonbladets nöjesdel. Under rubriken ”Smått genial humor” berättar artikelförfattaren hur humorgruppen Grotesco är tillbaka med en ny tv-serie i vilken dessa driver med SD efter att dessa blivit invalda i Riksdagen.⁵⁴

I den andra artikeln under denna kategori, som skrevs samma dag som valet, motiverar Aftonbladets chefredaktör Jan Helin syftet bakom tidningens ”Vi gillar olika”-kampanj.⁵⁵ Denna kampanj har efter valet fått många anhängare, vilket tagit sig uttryck genom en hand med texten *Vi gillar olika* på bland annat t-shirts, pins och profilbilder på Facebook.

---

53 Aftonbladet. *Politikerna sågar SD-aktionen*. Tillgänglig på: <http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7906562.ab> (2010-10-06). Hämtad 2010-10-29.

54 Aftonbladet. *Smått genial humor*. Sektion: Nöje. Sid 17. (2010-11-05).

55 Aftonbladet. *Därför gillar vi olika*. Tillgänglig på: <http://blogg.aftonbladet.se/janhelin/2010/09/darfor-gillar-vi-olika> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

7. Analys och Resultat

I denna del ämnar jag, utifrån de teorier jag redogjort för, redovisa de resultat jag kommit fram till genom mina analyser. Efter genomförda analyser föll en kategorisering av materialet sig naturligt då ett tydligt mönster framträdde i detta. Dessa kategorier utgörs av *valdagen*, *dagen efter valet* och *en tid efter valet*. För att besvara frågeställningen på ett tydligt sätt hade en kategorisering genom Leavys tredelade process kanske varit det mest logiska. Dock anser jag att det resultat analyserna gav redovisas tydligast genom dessa tidsbundna kategorier vilket förvissade mig om att en viss flexibilitet krävdes i fråga om redovisningens utformning. Detta val att redovisa resultatet genom de kategorier som framträdde vid analysen tydliggör även det jag påpekat under urval, att de kategorier jag använde mig av i urvalet inte styrkt riktningen på analyserna av materialet.

Reflektion och koppling till frågeställning och teorier kommer således istället stå att finna i den löpande texten under de tre rubriker jag ska redogöra för här, samt i *sammanfattning och slutsatser* i slutet av detta avsnitt.

7.1. Valdagen

Genom mina analyser av nyhetspressen och hur dessa hanterat SDs framgång i valet har en struktur blivit tydlig för mig. Ett distanstagande till SD är tydliga i samtliga artiklar, dock varierar hur detta uttrycker sig beroende på när artiklarna skrevs. Under denna rubrik kommer jag att redogöra för de tre artiklar i mitt material som skrevs samma dag som valet ägde rum och hur dessa kommunicerat händelsen och uttryckt ett avståndstagande till SD.

De artiklar som publicerades på valdagen är präglade av en ovisshet kring valresultatet, detta framgår främst av artikelförfattarnas sätt att skriva men även genom de aktörer som uttalar sig i artiklarna. Detta avspeglar sig i artiklarna genom vad man kan kalla domedagsstämning. Spänningen är påtaglig men det som dock är gemensamt för samtliga av dessa artiklar är att de bygger på en uppmaning.

I artikeln ”Därför gillar vi olika”⁵⁶ som skrevs av Aftonbladets chefredaktör Jan Helin på valdagen uppmanas svenska folket att stödja Aftonbladets kampanj ”Vi gillar olika”. Detta uttrycker Helin redan i ingressen på följande sätt: *Vi tror att det är viktigt att vi blir många*

---

56 Aftonbladet. *Därför gillar vi olika*. Tillgänglig på: <http://blogg.aftonbladet.se/janhelin/2010/09/darfor-gillar-vi-olika> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

som säger det nu: Vi gillar olika. I artikeln förmedlar sedan artikelförfattaren en dystopisk bild av hur han menar att Sverige skulle kunna komma att se ut om SD röstades in i Riksdagen. För att understryka faran med SD i Riksdagen hänvisar Helin till det forna Jugoslavien och det etniska krig som rasade i landet under 1990-talet.

För att förstärka sin uppmaning avslutar sedan Helin artikeln med yttrandet: *Vi gillar inte främlingsfientlighet. Vi gillar olika. I dag är valet ditt. Gör inte ditt land kallare.* Det retoriska greppet här är alltså att genom skrämselfakta underbygga sin uppmaning om att inte rösta på SD. Ovanstående citat uttrycker även en distinktion av ett kollektivt *vi* som inte gillar främlingsfientlighet, uttalat är att den som inte är av samma uppfattning inte tillhör detta *vi*. Här börjar man kunna se en koppling till Dayan och Katz⁵⁷ och även Patricia Leavys teori som pekar på en rolluppdelning mellan *vi* och *dom* och *gott* och *ont*, vilket Leavy menar är ett kännetecken för när en händelse hyperrepresenteras.⁵⁸ Skälet till varför en händelse kommuniceras på detta sätt är de ovanstående författarna ense om. Att distansera de onda är nämligen något som verkar för att stärka det kollektiva minnet och därmed den nationella identiteten som god.

Artikeln med rubriken "Rösta nej till hatet"⁵⁹, som skrevs på Expressens ledarsida av ledarskribenten Anna Dahlberg, är ytterligare en av dessa artiklar som skrevs samma dag som valet ägde rum. I denna artikel uttrycks redan i rubriken en uppmaning och ett ansvar hos svenska folket, det finns fortfarande tid och möjlighet att ta ansvar och *rösta nej till hatet*. Detta budskap förstärks sedan av ingressen som lyder: *Idag röstar vi för Sverige mot främlingsfientligheten*, vilket återigen förmedlar denna uppmaning till svenska folket att inte rösta på SD. Även denna artikel är tydlig i sin distinktion mellan *vi* som de goda och *dom* i rollen som de onda. Detta görs tydligt i ingressen där *vi* röstar för Sverige och det uttalat goda.

Vi, som utgör de goda är alltså något av det första som kommuniceras i denna artikel. För att fortsätta resonemanget om *good vs evil* ska jag nu följaktligen peka på hur de onda skildras i denna artikel. I den löpande texten skriver Dahlberg: *Inte bara invandrare, utan även svenska homosexuella och judar måste hållas kort för att värna den ariska rasen.* Detta uttalande följs sedan av att Dahlberg steg för steg avslöjar vad hon menar är SDs egentliga agenda. Dahlberg förefaller i detta citat medvetet inkludera termer som för

---

⁵⁷ Dayan, Daniel och Katz, Elihu (1992). Sid 28.

⁵⁸ Leavy, Patricia (2007), Sid 86.

⁵⁹ Expressen. *Rösta nej till hatet*. Tillgänglig på: <http://www.expressen.se/ledare/dahlberg/1.2141031/rosta-nej-till-hatet> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

tankarna till Hitlers nazityskland. SDs ideologi likställs därmed med den filosofi kring en arisk ras som utgjorde kärnan i den nationalsocialistiska ideologi som Adolf Hitler var med och formulerade på 1930-talet. SD framställs därmed i artikeln som *dom*, dom onda, då likställelsen med nazityskland aldrig kan stå i god dager hos gemene man. För att återknyta till Patricia Leavys teori om en *good vs evil*-ram och konstaterandet om ett behov hos amerikanska medier att distansera gott från ont kan man här se att fenomenet verkar existera även i svensk nyhetspress. Leavys konstaterande att denna ram ofta leder till att de onda i sammanhanget fråntas möjligheten att uttala sig tycks även det vara tillämpningsbart.

Detta grundar jag på att SD inte själva uttalat sig i någon av de artiklar jag studerat. I samma nummer av Expressen som artikeln "Rösta nej till hatet", som publicerades samma dag som valet hölls, finns en annan artikel som ger exempel på just detta. Denna artikel går under rubriken "Sahlin: Expressens bästa förstasida någonsin"⁶⁰ och i vilken man låtit samtliga partiledare kommentera Expressens förstasida som består av uppmaningen *Rösta nej till hatet*. SD är ämnet i denna artikel och de som omtalas av andra politiker, men alltså inte ges möjlighet att själva kommentera förstasidan. Denna situation kan liknas vid den som uppstod efter 9/11-attacken i USA vilken Patricia Leavy redogör för. Likt amerikansk nyhetspress avsaknad av en tvåsidig diskussion kring varför 9/11-attacken inträffade präglas även denna period i svensk nyhetspress av en mycket homogen diskussion kring varför ett främlingsfientligt parti börjat bryta mark i Sverige.

Att samtliga partiledare, vilka annars ofta är oeniga, i denna artikel är väldigt samstämmiga i fördömandet av SD bekräftar ytterligare det kollektiva *vi*. Ett exempel på denna kollektivitet är hur Lars Ohly (V) yttrar sig i artikeln: *Om jag får ta ställning mellan Göran Hägglund och Jimmie Åkesson väljer jag hundra gånger av hundra Göran Hägglund. Jag tycker att han borde göra detsamma för vi ska hålla ihop mot rasismen och främlingsfientligheten. Jag är orolig*. Detta visar på hur stark denna enade front mot SD är, då till och med Vänsterpartiets partiordförande uttrycker en viss gemenskap med Kristdemokraternas partiledare och dessutom menar att denne borde göra detsamma.

Skillnaden mellan denna artikel och de två föregående som jag diskuterat under denna rubrik är dock att man här sökt bekräftelse hos populära politiker i fördömandet av SD.

---

60 Expressen. *Sahlin: Expressens bästa förstasida någonsin*. Tillgänglig på: <http://www.expressen.se/nyheter/val2010/1.2141375/sahlin-expressens-basta-forstasida-nagonsin> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

Att låta några av de mest offentliga personerna i Sverige backa upp fördömandet av SD bidrar givetvis starkt till skapandet av den nationella identiteten vilken fördömer både SD och deras anhängare.

För att sammanfatta dessa artiklar som publicerades under valdagen kan man se att dessa kännetecknas av tydliga distinktioner mellan vi och dom och gott och ont. Detta tar sig uttryck genom de uppmaningar man ger till svenska folket, att inte släppa in denna *ondska* i Riksdagen. Då SD tilldelas rollen av de onda och utesluts ur pressen och inte får föra sin talan, undviks också en flerbottnad diskussion kring anledningen till SDs popularitet.

Det faktum att SD sedan faktiskt blev invalda i Riksdagen förändrade givetvis tonen i pressen till viss del. Denna ändrade tendens ska jag nu redogöra för.

7.2. Dagen efter valet

Av de artiklar jag använt i mina analyser skrevs en av dem dagen efter valet. Denna skrevs i Dagens Nyheter under rubriken ”SD: Europeiskt extremt parti gör entré”⁶¹ av ledarskribenten Annika Ström Melin. I denna artikel är artikelförfattarens ton betydligt mer uppgiven än i de tre tidigare artiklar jag analyserat. Som jag beskrev under föregående rubrik fanns i de artiklar som skrevs under valdagen en uppmanande och något positiv ton. Denna tendens som kunde ses i de föregående artiklarna är dock vid denna tid är helt borta.

I denna artikel som skrevs dagen efter valet beskriver Melin i ingressen hur SD under sin valvaka sjöng kampsånger med textfraser som *Vi är på gång nu* och *Vi tar tillbaka vårt land*. Att använda ordet kampsång i detta sammanhang förstärker det hon framhåller i rubriken, nämligen att SD är ett extremparti. Enligt rubriken stannar inte heller partiet vid att vara extremt bara för Sverige utan även för hela Europa. Ingressen avslutar hon sedan med att uttala sin känsla av obehag inför SDs kampsånger i sammanhanget. Hittills är de resonemang och konstateranden som görs i artikeln inget som direkt avviker från de tidigare artiklarna jag analyserat.

Det som gör att denna artikel skiljer sig från de föregående artiklarna är dock att dessa konstateranden och resonemang inte följs upp. Detta beror på att de uppmanande orden och den antydning till positiv ton som fanns i artiklarna under valdagen inte längre är aktuella då

---

61 Dagens Nyheter. *SD: Europeiskt extremt parti gör entré*. Tillgänglig på: <http://www.dn.se/ledare/signerat/sd-europeiskt-extremt-parti-gor-entre-1.1173638> (2010-09-20). Hämtad 2010-12-16.

väljarna vid denna tidpunkt redan röstat och att det här är klart att SD kommit in i Riksdagen.

I och med detta konstaterande blir det tydligt att Patricia Leavys teori inte är helt tillämpningsbar här. Detta beror på att hennes fokus ligger på händelser där hotet kommit tydligt utifrån och aldrig kommit till denna brytpunkt där hotet blir en del av oss. Dock har denna artikel en koppling till Marita Sturkens observationer av hur en kollektiv skam kan ta sig uttryck genom medier.⁶²

Denna artikel uttrycker nämligen en tydlig känsla av skam. Perspektivet här är Europa vilket uttrycks genom en slags jämförelse mellan SD och de andra nationalistiska partierna i Europa. Detta tar sig uttryck redan i rubriken, där artikelförfattaren konstaterar att SD inte bara är ett extremparti för Sverige, utan även för Europa. Med stycket:

Sverigedemokraterna sticker ändå ut. Partiet har vuxit fram ur en rasistisk rörelse. Det gör det extremt, också i Europa, avslutar författaren sin ledarartikel och markerar tydligt att detta är något allvarligt och pinsamt för Sverige som nation. De två föregående artiklarna distanserar sig tydligt från SD och deras politik genom förmaningar att inte rösta på SD i det stundande valet och att tilldela dessa rollen som ond, och Sveriges befolkning som god. I denna artikel som skrevs dagen efter valet är dock ingången en annan. Nu kommuniceras istället en nationell skam då separationen mellan vi och dom inte längre är möjlig som en konsekvens av valresultatet.

Ur Marita Sturkens perspektiv skulle man kunna se denna skam som förmedlas i artikeln som början på en process som troligtvis kommer sluta i acceptans. Här vill jag dock påpeka att jag med acceptans inte nödvändigtvis menar ett accepterande av SD som parti eller deras inträde i Riksdagen. Accepterandet i detta sammanhang skulle snarare ligga i händelsen i sig som är en uppenbar besvikelse för åtminstone denna artikelförfattare. Besvikelsen grundar sig till stor del i det jag redogjorde för under föregående del, då man i artiklar som skrevs innan valet utsåg SD till de onda som man tog avstånd ifrån. När nu detta onda blivit en del av vår goda nationella identitet genom SDs intåg i Riksdagen ställs man nu inför en nationell identitetskris.

Att ledarskribenten så tydligt visar sin besvikelse och till och med antyder obehag inför det inträffade tyder även på att händelsen befinner sig i den fas som Patricia Leavy benämner som hyperrepresentation. Sättet som Melin beskriver händelsen på är nämligen

---

62 Sturken, Marita. (1997). Sid 88-89.

väldigt partisk och personlig, även för att vara en ledarartikel. De tidigare artiklarna av denna karaktär har trots allt tagit fasta på att förespråka Sveriges bästa och varit konstruktiva i sin rapportering. Denna artikel är istället väldigt personlig och ett tydligt kliv ut ur journalistrollen då artikelförfattaren uttrycker sitt eget obehag inför händelsen, utan att komma med några konstruktiva resonemang.

Under följande del kommer jag att reflektera kring hur nyhetspressen hanterat den nationella skam som jag identifierat i denna del.

7.3. En tid efter valet

Under denna rubrik kommer jag att diskutera två artiklar som skrevs några dagar efter valet. Den ena artikeln handlar om hur humorgruppen Grotesco i sin nya tv-serie driver med SD. Den andra presenterar i spaltform vad de övriga partiledarna anser om att SDs riksdagsmän lämnade en gudstjänst där biskopen predikade om människors lika värde i Storkyrkan vid Riksdagens öppnande.⁶³

Båda dessa artiklar går att koppla till Marita Sturkens teori om hur medier och kultur kan uttrycka en process för att bearbeta en kollektiv skam hos en nation.⁶⁴

Som jag påpekade i föregående del resulterar denna process, enligt Sturkens studier, slutligen i ett accepterande av den skamfulla händelsen.

I dessa artiklar som skrevs en tid efter valet börjar jag kunna se en antydning till detta accepterande som Sturken begrundar i sin teori. Detta tar sig framförallt uttryck genom dessa två artiklars något lättsamma framtoning men också i hur man återigen söker något som distanserar oss från SD.

I artikeln som går under rubriken ”Smått genial humor”⁶⁵, har allvaret kring SD lagts åt sidan för en stund. Denna skrevs omkring två månader efter valet och berättar att humorgruppen Grotesco är tillbaka i *kreativ högform* för att sedan beskriva hur dessa parodierar kring det *oerhört tacksamma hånobjektet Sverigedemokraterna* i det första avsnittet av sin nya humorserie. I detta skede är det alltså godtagbart att ha en skämtsam och lättsam ton kring SDs inval i Riksdagen, vilket inte påträffats på samma sätt i nyhetspressen innan valet.

---

63 Se *Bakgrund*.

64 Sturken, Marita. (1997). Sid 113.

65 Aftonbladet. *Smått genial humor*. Sektion: Nöje. Sid 17. (2010-11-05).

I denna artikel fokuserar man alltså inte på att förmedla faran med SDs politik, vilket var en tydlig riktning i nyhetspressen innan valet. Detta kan man se som ett tecken på att nyhetspressen börjat nyorientera sig efter valet. Denna fas, som enligt Patricia Leavys teori identifieras som kommersialiseringsfasen kännetecknas av just denna nyorientering.⁶⁶ Leavy menar att det är under denna fas som den nationella identiteten återskapas efter en svår prövning. Detta återskapande sker då händelsen skildras genom kommersialisering och populärkultur vilket ger möjlighet att tilldela händelsen en ny innebörd.

I detta fall har man valt en komisk vinkel i skildringen av SDs inträde i Riksdagen vilket återigen kommunicerar den positiva ton som anades i pressen under valdagen. Detta tyder på en viss återhämtning hos nyhetspressen och att man hittat ett nytt sätt att förhålla sig till händelsen. När SD nu är en del av vår riksdag och därmed vår nationella identitet har nyhetspressen hittat ett nytt sätt att hålla ifrån sig de onda. Nämligen genom att utse dessa till *tacksamt hånobjekt* och driva med dem.

Den andra artikeln som skrevs en tid efter valet går under rubriken ”Politikerna sågar SD-aktionen”⁶⁷. I denna har Aftonbladet bett samtliga partiledare och andra politiska representanter att kommentera SDs protest under invigningen av Riksdagen då de valde att lämna Storkyrkan mitt under en gudstjänst om människors lika värde. Denna artikel skrevs 6/10-2010, alltså ungefär en månad efter valet. Redan i rubriken kan man se att denna artikel, liksom de som publicerades under valdagen, söker att distansera sig från SD genom att separera *politikerna* från *Sverigedemokrater*. Denna distansering är tydlig då man valt att rapportera att *politikerna sågar SD-aktionen* och inte *de övriga politikerna* eller liknande. SD betraktas alltså inte, trots inröstningen i Riksdagen, som politiker i denna artikel utan som något annat.

Reaktionen från de tillfrågade politikerna angående SDs handlande underbygger återigen dessa försök att distansera sig då samtliga fördömer denna aktion. Artikelns format att genom spalter förmedla de tillfrågade politikernas kommentarer är upplagt för korta svar, utan längre reflektioner eller kommentarer vilket bidrar till ett intryck av ensidiga och onyanserade uttalanden. För att ge några exempel på detta kommenterar Wanja Lundby-Wedin (LO-ordförande) händelsen med: *Jag är skakad*. Maria Wetterstrands (språkrör för Miljöpartiet) uttalande *De betedde sig som en bullrig armé som verkade tro att de*

---

66 Leavy, Patricia (2007), Sid 149.

67 Aftonbladet. *Politikerna sågar SD-aktionen*. Tillgänglig på:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7906562.ab> (2010-10-06). Hämtad 2010-10-29.

försvarade ett land är även det kort och i fördömande tonlag. Artikeln kommunicerar således att längre, utförliga svar och uttalanden inte är av intresse här.

De svarande individerna och vad dessa säger är inte det viktiga, utan det är att politikerna som kollektiv fördömer SDs beteende. Något som ytterligare underbygger detta är att Fredrik Reinfeldts (Statsminister, Moderaternas partiledare) kommentar lagts långt ner i spalten då han väljer att kommentera händelsen genom att inte kommentera den: *Det här är vår dag i alliansregeringen att presentera vår politik. Jag gav mig inte in i politiken för att recensera andra partier och medverka till att ge dem ökat utrymme.* Valet att placera Reinfeldts uttalande långt ner i artikeln grundar sig troligtvis i att detta inte underbygger artikelförfattarens konfliktvinkel som förmedlas genom rubriken. Hade Fredrik Reinfeldt istället svarat med att fördöma händelsen skulle denna troligtvis placerats högt upp i artikeln då ett således färgat uttalande från en sådan auktoritet som statsministern hade vägt tungt i den kollektiva opinionen.

Detta är ett resonemang som styrks av både Patricia Leavys och Dayan och Katzs teorier då dessa menar att medierna har ett behov av att bekräfta hjältar och skurkar i sin rapportering genom en narrativ ram som finns redan innan en artikel skrivs och händelsen representeras.⁶⁸ Konfliktvinkeln på händelsen var alltså troligtvis planerad redan innan artikeln skrevs. Aktörerna, i det här fallet politiker, som sedan deltar i artikeln får sedan i uppgift att bekräfta denna konflikt som Aftonbladet här söker. När Aftonbladet väljer att bekräfta denna konfliktvinkel genom att låta utvalda politiker kommentera händelsen är de alltså redan förvissade om vilken riktning dessas kommentarer kommer ta. Vetskapen om detta vilar i det som Patricia Leavy kallar politisk agenda.⁶⁹ Aftonbladet vet alltså i detta fall att de tillfrågade politikerna med all säkerhet kommer att vända händelsen till sin fördel genom att fördöma SDs handlande i Storkyrkan. Genom detta fördömande uttrycker man nämligen att det SD gjorde var ett stort snedsteg och något man själv aldrig skulle göra. Därav vill man stärka sin egen framtoning som en lämplig och förtroendefull folkvald.

Nyhetspressens behov att ta distans från SD och separera dessa från den svenska identiteten har alltså i detta skede återuppstått. Detta uttrycker att nyhetspressen börjat hantera den nyorientering som man ställts inför. Det som är den stora skillnaden mellan de artiklar som skrevs innan valet och de som jag analyserat här är dock att SD i denna fas, formellt sett, är en del av den svenska identiteten. Denna motvilliga *kröning* av SD (för att

---

68 Leavy, Patricia (2007), Sid 86.

69 Leavy, Patricia (2007), Sid 107-108.

låna Dayan och Katz begrepp) har resulterat i att behovet att distansera sig från dessa blivit större än tidigare då vi genom denna kröning måste påminna oss själva och omvärlden om att *dom* inte är en del av *oss*.

7.4. Sammanfattning och slutsatser

Genom mina analyser av svensk nyhetspress har det framgått att motståndet mot SD i pressen är konstant. Dock varierar sättet detta yttrar sig på.

De artiklar som publicerades under valdagen visade ett tydligt avståndstagande till SD och dess anhängare. Detta tog sig då uttryck genom uppmaningar om att inte rösta på SD i det stundande valet. SD och deras anhängares position sammanfattades ibland med ett enda starkt begrepp, som *hat* i Expressens artikel "Rösta nej till hatet", vilket visar på ett tydligt ogillande av partiet och dess eventuella inträde i Riksdagen. Den slutsats som jag, utifrån samtliga av mina teoretiska utgångspunkter, kunnat dra utifrån detta är att det är ett sätt att förskona den nationella identiteten. Genom att sammanfatta SD och deras sympatisörer med ordet *hat* och att uppmana det svenska folket att stå upp mot detta visar tydligt att man inte vill vara en del av detta onda.

Som jag redogjort för under rubriken *Valdagen* gör nyhetspressen alltså en tydlig distansering mellan vi som de goda och dom som de onda vilket alltså grundar sig i en rädsla för att det onda ska bli en del av oss. Den underliggande tonen i dessa artiklar uttrycker dock en viss hoppfullhet och optimism genom de uppmaningar som artikelförfattarna ger.

Den artikel i mitt material som sedan publicerades dagen efter valet uttrycker inte någon som helst hoppfullhet utan snarare skam och besvikelse. Skammen uttrycker ledarskribenten genom att jämföra SD med andra främlingsfientliga partier i Europa vilket resulterar i ett konstaterande att SD inte är extremt bara för Sverige utan för hela Europa. Denna skam hör samman med besvikelsen som artikelförfattaren uttrycker inför valresultatet i sin artikel. Här kan jag konstatera att anledningen till denna djupa besvikelse ligger i en nationell identitetskris som uppstår när det man utsett till ondska och hat röstas in i Riksdagen och på så sätt blir en del av ett *oss*. Detta grundar sig i Sturkens teori om hur skam tar sig uttryck genom medier när den idealiserade bilden av nationen inte går ihop

med den faktiska bilden.⁷⁰ SD är alltså inte en del av nyhetspressens idealiserade bild av nationen, men är trots allt en del av den faktiska internationella bilden genom invalet i Riksdagen.

Den tredje gruppen artiklar som skrevs några månader efter valet uppvisar en fas av nyorientering då nyhetspressen börjat anpassa sig efter den nya situationen. Detta uttrycks dels genom en kommersialisering av händelsen, vilket är ett sätt att skapa en ny identitet och mening med händelsen. Ett annat uttryck under denna fas är att nyhetspressen återigen söker att distansera sig från SD. Detta menar jag kan ta sig ännu tydligare uttryck under denna fas än den innan valet då det nu, efter att SD valts in i Riksdagen, kanske finns ännu starkare motiv till att skilja *det svenska* från *det onda*.

Något som kan konstateras utifrån dessa analyser är att nyhetspressen vill undvika att betrakta SD som en del av Sverige, trots att det svenska folket nu valt in dem i Riksdagen. Detta tar sig bland annat uttryck genom den homogena diskussion som råder kring dessa i pressen. SD får sällan själva kommentera nyheter som rör dem själva, vilket enligt Patricia Leavy är vanligt när en part upplevs som extrem eller hotfull. Vidare menar hon att denna tendens i nyhetspressen är problematisk då resonemang har en benägenhet att fastna i en runtgående cirkel om ingen motpol tillåts delta. Detta leder i sin tur till att den händelse som gett upphov till resonemangen och diskussionerna aldrig helt kan utredas då den inte tillåts att belysas från flera håll än ett.

För att återknyta till frågeställningen ska jag nu avslutningsvis reflektera kring hur de tre faserna *hyperrepresentation*, *politisering* och *kommersialisering* tagit sig uttryck i materialet, samt vad dessa säger om nyhetspressens hantering av SD och dessas inträde i Riksdagen.

Ett uttryck av *hyperrepresentation* har varit genomgående i samtliga av de artiklar jag analyserat då journalisterna på ett partiskt sätt beskrivit sina känslor inför SDs inträde i Riksdagen och värderat SD genom att utse dem till *onda*. Dessa har alltså klivit ur sin journalistroll för att istället bli en av folket, vilket enligt Leavy är ett uttryck för en *hyperrepresentation*. Dessutom kunde jag genom mitt analyschema urskilja många *frånvarande implikationer*⁷¹ i de artiklar jag analyserat, denna frånvaro av bakgrundsfakta menar jag tyder på en *hyperrepresentation*. Detta grundar jag i att artikelförfattaren då förutsätter att läsaren på grund av händelsens höga representation i medierna redan känner

---

70 Sturken, Marita. (1997). Sid 113.

71 Ekström, Mats och Larsson, Larsåke. (2010). Sid 278.

till den bakgrundsfakta som krävs för att kunna tillgodose sig artikeln. Ett exempel på detta är artikeln *Politikerna sågar SD-aktionen*⁷² där ingen bakgrundsfakta ges överhuvudtaget. Då förutsätter alltså journalisten att läsaren känner till bakgrundshistorien, vilken är att SD valde att lämna Storkyrkan mitt under pågående gudstjänst.

Politiseringen har i det material jag granskat tagit sig uttryck genom andra politikernas uttalanden om SD och dessas handlande i olika situationer. De kommenterande politikerna har då fördömt SD i samtliga av dessa artiklar och på så sätt använt sig av den roll SD tilldelats av nyhetspressen som *de onda* för att själva underbygga sin framtoning som *de goda*. Därav har mediernas representation av SD kunnat användas för att underbygga politiska agendor och lever därmed upp till Leavys definition av politiseringen: *The event (...) is now explicitly used as a vehicle for something else.*⁷³

Kommersialiseringen har i denna studie framförallt betraktats som ett uttryck för en nyorienteringsfas och bearbetning av den nationella skam som uppkom i och med SDs entré i Riksdagen. Detta uttrycks framförallt i artikeln *Smått genial humor*⁷⁴ som tyder på en nyorientering i en ny situation då ett främlingsfientligt parti är en del av den nationella identiteten.

Enligt dessa kriterierna kan alltså denna händelse betraktas som ikonisk. Dock är det lätt att stanna vid dessa konstateranden när det intressanta ligger i vad dessa symptom uttrycker. Att jag väljer att kalla de tre faserna för symptom här beror på att det är så man kan se dem. De är symptom på något som skulle kunna beskrivas som rädsla för vad som kan hota en uppfattad svensk identitet. Denna reflektion ger upphov till en fråga: Är det inte just denna rädsla för vad som uppfattas som hot mot den nationella identiteten som kännetecknar den främlingsfientlighet SD står för?

---

72 Aftonbladet. *Politikerna sågar SD-aktionen*. Tillgänglig på:
<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7906562.ab> (2010-10-06). Hämtad 2010-10-29.

73 Leavy, Patricia (2007), Sid 108.

74 Aftonbladet. *Smått genial humor*. Sektion: Nöje. Sid 17. (2010-11-05).

8. Slutdiskussion

Patricia Leavy fokuserar i sin teori om ikoniska händelser framförallt på händelser där våld, utomstående hot och överraskningsmoment är närvarande. Dock är min mening att detta är att förringa definitionen och betydelsen av mediehändelser, eller termen *ikonisk händelse* som Leavy valt att använda. Detta baserar jag delvis på Dayan och Katzs studier av ceremoniella händelser som påvisar att en historiskt betydelsefull händelse nödvändigtvis inte måste vara våldsam och traumatisk.

Dock tenderar båda dessa teorier att gå till ytterligheter på så sätt att Leavy är väldigt dramatisk i sina beskrivningar av betydelsefulla händelser, medan Dayan och Katz tvärtom skildrar händelser som är planerade sedan lång tid och därför är under full kontroll.

Den händelse jag studerat i denna uppsats skulle kunna placeras i gränslandet mellan dessa två teorier, vilket även är det som gör den intressant att studera. För att precisera mig här är själva valvakan då SD röstades in i Riksdagen en mycket välplanerad händelse vilket kan kopplas till Dayan och Katzs teori. Som jag fastställt genom mina analyser har dock SDs inträde i Riksdagen ur flera avseenden behandlats som en ikonisk händelse av katastrofkaraktär i nyhetspressen.

Här uppstår alltså ett glapp mellan min studie och de teorier jag använt mig av. Detta är nödvändigtvis inte är av ondo då detta, som jag nämnt ovan, är en anledning till denna studies relevans.

Detta hållrum som tycks finnas mellan teorier som behandlar hur betydelsefulla händelser skildras i media är dock något som, enligt mig, bör fyllas med något mer nyanserade studier av ämnet.

Ämnet i sig är viktigt ur flera perspektiv då detta leder till en reflektion kring hur media genom hur de rapporterar händelser har ett inflytande över den allmänna opinionen. Därför är det av stor vikt att i teorier som berör detta ämne understryka att det inte endast är vid storslagna ceremoniella händelser eller våldsrelaterade nationella trauman som medierna spelar en stor roll i hur vi ser på samhället. Detta skulle kunna åstadkommas genom att inte alltid välja att underbygga sina argument med de mest lättillgängliga och tydliga exemplen som finns att tillgå, vilket tyvärr både Leavy och Dayan och Katz tenderar att göra.

Exempel på detta är bland annat Leavys självklara exempel på betydande händelser i sina studier som 9/11- och Pearl Harbour-attackerna och skjutningarna i Columbine. Dayan och Katz har även de uteslutande använt sig av uppenbart storslagna ceremoniella händelser för

att underbygga sin teori, genom till exempel John F Kennedys begravning och bröllopet mellan prins Charles och Diana.

Även Marita Sturken, som varit relevant för denna studie genom sin teori om det kulturella minnet, tenderar att fokusera på händelser som är vedertaget betydelsefulla och lätta att tillämpa en teori på. Dock är skillnaden mellan hennes teori och de två övriga att denne uteslutande studerat krigsskildringar. Detta gör hennes fokus på det uppenbart storartade mer legitimt då just krig sällan förpassas som obetydliga.

Alltjämt kvarstår det faktum att de uppmärksammade mediehändelserna i samtliga av dessa tre teorier tenderar att förringa betydelsen av andra mediehändelser av mindre karaktär.

Jag hoppas således att denna studie belyst ett annorlunda sätt att betrakta mediehändelser på och att den rådande avgränsningen av dessa händelser kan komma att omvärderas i framtiden.

9. Referenser

9.1. Tryckta referenser

Dayan, Daniel och Katz, Elihu. *Media Events – The Live Broadcasting of History*. (Harvard University Press 1992).

Leavy, Patricia. *Iconic Events. Media, Politics, and Power in Retelling History*. (Lexington Books 2007).

van Dijk, Teun A. *New(s) racism: a discourse analytical approach*.

Cottle, Simon (red.), *Ethnic Minorities and the Media*. (sid. 33-49). Milton Keynes, (Open University Press, 2000)

Eriksson, Catharina och Baaz Eriksson, Maria. *Globaliseringens kulturer*. (Nya Doxa, 1999)

Gillespie, Marie; Toynbee, Jason. *Analysing Media Texts*. Milton Keynes, (Open University Press 2006).

Sturken, Marita. *Tangled Memories. The Vietnam War, the AIDS Epidemic, and the Politics of Remembering*. University of California Press, (California 1997).

Ekström Mats, Larsson Larsåke. *Metoder i kommunikationsvetenskap*. (Studentlitteratur, Lund 2010).

9.2. Otryckta referenser

Vasabladet. *Högerpopulismen drar över Europa*. Tillgänglig på:

<http://www.vasabladet.fi/story/linkid=127011> Hämtad 2010-11-03.

Sverigedemokraterna.se. *Info om Sverigedemokraterna*. Tillgänglig på:

<http://sverigedemokraterna.se/info/> Hämtad 2010-10-12.

Sverigedemokraterna.de. *Sverigedemokraternas nazistiska förflutna*. Tillgänglig på:
<http://www.sverigedemokraterna.de/sverigedemokraternas-nazistiska-forflutna/> Hämtad 2010-10-12.

Sydsvenskan. *Sverigedemokraterna starkt framåt i Skåne*. Tillgänglig på:
<http://www.sydsvenskan.se/omkretsen/article184542/Sverigedemokraterna-starkt-framat-i-Skane.html>
(2006-09-17).

Sverigedemokraterna.se. *Partiets historik i kronologisk ordning*. Tillgänglig på:
<http://sverigedemokraterna.se/vart-parti/partiets-historik-i-kronologisk-ordning/> Hämtad 2010-12-30.

Expo.se. *Sverigedemokraterna i valet 1998*. Tillgänglig på:
http://www.expo.se/2003/sverigedemokraterna-i-valet-1998_358.html (2003-04-19). Hämtad 2010-12-30.

Sydsvenskan.se. *Sverigedemokraterna lämnade Storkyrkan i protest*. Tillgänglig på:
<http://www.sydsvenskan.se/sverige/article1257608/Kyrkibesok-inleder-riksdagsoppnande.html> (2010-10-05). Hämtad 2010-12-30.

Dagens Nyheter. *Svenska medier leker på Sverigedemokraternas villkor*. Tillgänglig på:
<http://www.dn.se/debatt/svenska-medier-leker-pa-sverigedemokraternas-villkor-1.978669> (2009-10-21). Hämtad 2010-10-12.

QX. *RFSL till storms mot Göran Hägglund*. Tillgänglig på: <http://www.qx.se/samhalle/9803/rfsl-till-storms-mot-goran-hagglund> (2009-03-26). Hämtad 2010-10-18.

9.3 Analyserat material

Expressen. *Rösta nej till hatet*. Tillgänglig på:
<http://www.expressen.se/ledare/dahlberg/1.2141031/rosta-nej-till-hatet> (2010-09-19). Hämtad 2010-

12-16.

Dagens Nyheter. *SD: Europeiskt extremt parti gör entré*. Tillgänglig på:

<http://www.dn.se/ledare/signerat/sd-europeiskt-extremt-parti-gor-entre-1.1173638> (2010-09-20).

Hämtad 2010-12-16.

Aftonbladet. *Politikerna sågar SD-aktionen*. Tillgänglig på:

<http://www.aftonbladet.se/nyheter/article7906562.ab> (2010-10-06). Hämtad 2010-10-29.

Expressen. *Sahlin: Expressens bästa förstasida någonsin*. Tillgänglig på:

<http://www.expressen.se/nyheter/val2010/1.2141375/sahlin-expressens-basta-forstasida-nagonsin> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

Aftonbladet. *Därför gillar vi olika*. Tillgänglig på:

<http://blogg.aftonbladet.se/janhelin/2010/09/darfor-gillar-vi-olika> (2010-09-19). Hämtad 2010-12-16.

Aftonbladet. *Smått genial humor*. Sektion: Nöje. Sid 17. (2010-11-05).